

BEFEKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Bressai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSEDO-POLITIKAI-NEPLAP

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3'50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1'50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 226. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Kiszlev 19 * 1923 november 27 Kedd

Első Világ-Energia Konferencia

Néhány héttel ezelőtt vezetőhelyen ismer-
tette az Uj Kelet a londoni internacionális
P. E. N.-klub céljait. Bizonyára emlékeztetek
még a klub elnökének, Galsworthy urnak sza-
vai, aki megállapítja, hogy az emberiségre zu-
dult retentő katasztrófa oka abban keresendő,
hogy a nemzetek között megszünt a gondola-
tók békés kiscserélésének folyamata és hogy ép-
pen azok a faktorok, amelyek döntően tudnak
elősegíteni ezt a folyamatot, tehát a tudomány,
közgazdaság és irodalom, állottak a legszolgáibb
módon a népek közötti gyűlölködés és a há-
ború szolgálatába. Valóban fájdalmas és el-
gondolkodtató jelenség, hogy a modern tudomá-
ny legújabb felfedezései, amelyekről azt hit-
tük, hogy valósággal megváltói lesznek az em-
beriségnek, ép ellenkezőleg, a megrontói lettek.
A gőzvasut arra szolgál, hogy katonákat szál-
lított minél nagyobb gyorsasággal egyik front-
ról a másikra, az elektromosság új eszközzel
gyarapította a diplomácia boszorkánykonyhá-
ját: a táviróval, amelyen titkos jelek segítségével
máról holnapra százazreket dobhatnak a
háló mezejére és korunk legnagyobb vívmánya,
a repülőgép, egyelőre csak arra jó, hogy segít-
ségével bombákat vessenek gyanútlan embe-
rekre és városokat romboljanak szét. Minél
jobban fejlődik a tudomány, annál nagyobb
veszedelmet jelent az emberiségre. Ugyanez a
helyzet a közgazdasággal is, amely mai fejlett
formájában szintén egyik főmozgatója a népek
egymás elleni harcának. Az irodalom pedig
épen a katasztrófális korszakban.

Az internacionális P. E. N.-klub, mint
emlékeztet, azt a feladatot vállalta, hogy a
világkének e három pillérjét, a tudományt,
közgazdaságot és irodalmat nemzetközileg meg-
szervezi a háború és a gyűlölet ellen, öntu-
datosítja ezt a három faktort és felvilágosítja
óriási hatalmáról. Meg kell értenünk végre,
mondja a böles Galsworthy, hogy a hatalom
immár nem a kormányok kezében van, nemis-
szé ingadozó, megbízhatatlan tömegek kezében,
a valóságban azok intézik a világ sorsát, akik
a rombolóeszközöket feltalálják és tökéletesítik,
akik a társadalom közgazdasági szükségleteiről
gondoskodnak, és akik a szó és betű erejével
vezetik a népeket. Ha ez a három faktor nem
fog szolgálatot behódolni a mindenütt éppen
uralkodó hatalomnak, ha a nemzetközi gon-
dolatkisérés útján ráeszmélnek majd e há-
rom faktor igazi hivatására, mely abban áll,
hogy az emberiséget és az életet szebbé és
boldogabbá tegye, akkor a tudomány, közgaz-
daság és irodalom nem fogja többé kiszolgálni
az elfogultságot és gyűlöletet, hanem meg-
teremt a maga világkéjét.

Londoni jelentések szerint a P. E. N.-
klub hathatós propagandájának hatása alatt az
angol mérnökök elhatározták, hogy a technikai
tudomány összes munkásait világkonferenciára
hívják össze. Az összejövetel hivatalos neve:
„Első Világ-Energia Konferencia“ és dátuma
1924 július hava. Korszakos jelentősége van a
konferencia összehívásának, mert a cél, amelyet
vele szolgálni akarnak, valóban grandiózus.
Rengeteg energia hever paragon a világ min-
den részében, rengeteg mechanikai erő, amely
jólétet és boldogságot hozhatna az emberiségre
és az emberiség mégis szenved és nélkülöz,
mert az energia nincsen helyesen elosztva és
minosen kellőképpen kihasználva. A világ tudó-
sai most tanácskozára gyűlnek össze, hogy
megbeszéljék az erőforrások, az erőelosztás és
az erőértékesítés nemzetközi problémáját. A
feltalálók be fogják mutatni ezen a konferen-
cián új találmányaikat, amelyek segítségével
a békés emberi munka az eddiginél gyümöl-
csözőbbé tehető. Meg fogják beszélni, hogy az
energiahiányban szenvedő országokat miként
kassák el és hogy mire fordítsák az energiában

bővelkedő országok feleslegüket. Ha sikerül ezt
a konferenciát a béke és igazság szellemében
lefolytatni, úgy a modern emberiség legnagyobb
problémája kerül ott eldöntésre.

Nagyon féltünk tőle, hogy e szép kez-
deményezés ellenére sem eszmélt még rá a tu-
domány igazi emberi hivatására. Aggodalmun-
kat abból a jelenségből merítjük, hogy az
„Első Világ-Energia Konferenciára“ meghi-
vott államok között nem látjuk ott Németor-
szágot. A német mérnökök és német tudósok
hiányozni fognak erről az összejövetelről. Nem
vélhető senki bennünket tulságos németba-
rársággal, nem áll közelebb szívünkhöz a né-
met nép, mint a francia, — de éppen olyan
közel áll. És éppen úgy fájna, ha akár
Magyarország, vagy Bulgária hiányozna
a konferenciáról, mint most, hogy Né-
metországot felejtették el meghívni. Ez az

egy momentum kétséssé teszi előttünk az
egész kezdeményezés őszinteségét és tiszta
szándékait. Abba a nagy közösségbe, amelynek
jólétéről a konferenciának tárgyalnia kell,
Németország is szervesen beletartozik. És ha a
gyűlölet, vagy elfogultság elzárja az egyik
országot, az egész vállalkozás hajótörést
szenved. Mert éppen azoknak, akik belátták,
hogy a világ energiaelosztásában és fel-
használásában egyenlenségek és igazságtalan-
ságok vannak, azoknak kell tudniok legjob-
ban, hogy a világ energiamegyisége szorosan
összefügg és nem lehet abból büntetlenül olyan
hatalmas energiamegyiséget kitalítani, ami-
lyent egy hatvanmillió nép képvisel. Reméljük,
hogy ez a felismerés még idejekorán elérkezik
és a konferencia összehívói jóváteszik a hibát,
amely arculcsapása lenne minden tudománynak
és emberiségnek.

Averescu felkészül a kormány átvételére

A biharmegyei Averescu-párt nagygyűlése. Nem hajlandók fu-
zionálni a nemzeti párttal

(Nagyvárad, nov. 26. Az Uj Kelet tudósi-
tőjétől.) A szombat esti gyorsvonattal Averescu
tábornok volt miniszterelnök Kolozsváron
keresztül Csucásra utazott, ahol Goga Octaviánt
kereste fel. Ma délelőtt tíz órakor az itteni
Palace-szálló különteremben a két pártvezér
elnöke alatt ülést tartott a nagyváradai és
biharmegyei Averescu-párt. A gyűlést Averescu
nyitotta meg.

Horváth Elemér és Jacob József felszólá-
lása után Goga Octavián emelkedett szólásra,
aki nyílt regionalizmussal vádolta úgy a nem-
zeti, mint a liberális pártot.

— A nemzeti, de meg a liberális párt is
— mondotta Goga — egyformán regionalista. A
kettő között csak az a különbség, hogy a nem-
zeti párt Erdélyben, a liberális párt pedig a
regátban csinál regionalista politikát. Az egyik
Predeálig csinál regionalizmust, a másik Predeáltól.

Ezután Averescu tábornok beszélt. Averescu
tábornok elismétli Goga kijelentését, majd leszó-
gezi, hogy a nemzeti párt mindent megkísérelt

hatalomrajutásának érdekében, minden párttal tár-
gyalt és miután az összes fuziókísérlete csődöt
mondott, végül is a regátban kezdett szervezködni,
ami azonban nem jelenti azt, hogy regionalista
politikáját feladta volna. Ezután kijelentette, hogy
a liberális pártot csupán az Averescu-párt vált-
hatja fel a kormányzásban.

Averescu felszólalása után újból Horváth
Elemér beszélt, akinek a szavai után az elnök az
ülést berekesztette. Délben nagy bankett volt Ave-
rescu és Goga tiszteletére.

Bukaresti értesülés szerint Averescu és pártja
komolyan készül a hatalom átvételére, amit politi-
kai körökben közelálló eshetőségek tartanak. Jorga
nyíltan kijelentette a parlamentben, hogy a libe-
ralisok megegyeztek az Averescu-párttal, amely a
liberalisok szellemében hajlandó tovább folytatni a
kormányzást. Averescu pénteken bizalmasan beje-
lentette hívei előtt, hogy át fogja venni a kor-
mányt, de szó nincs arról, hogy bármely politikai
párttal — beleértve a nemzeti pártot is — fu-
zióra lépne.

Feloszlatják a német birodalmi gyűlést

A jobboldali pártok elejtették Ebert elnököt. Ha holnapig nem egyeznek meg
a pártok, a feloszlátás elkerülhetetlen. Poincaré kijelentette a kamarában,
hogy Franciaország nem akar német területet anektálni

(Berlin, nov. 26. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A német válság parlamenti uton aligha lesz meg-
oldható, a bizonytalanság még talán sohasem volt
olyan nagy, mint most. A német néppárt hajlan-
dónak mutatkozik a nacionalistákat támogatni, ha
ezek a külpolitikában teladják az általuk eddig kö-
vetett radikális politikát. A jobboldali pártok vi-
szont egyöntetűen radikális belpolitikát követelnek

még Ebert birodalmi elnök lemondása
árán is.

Stresemann kijelentette több újságíró előtt, hogy
a birodalmi gyűlés feloszlátása elkerülhetetlen.
Politikai körökben bizonyosra veszik a feloszlátást
és hivatalnokkormányt várnak. A külügyminiszté-
riumból azt a hírt kolportálják, hogy amennyiben
a birodalmi gyűlés pártjai holnapig nem egyeznek
meg, Ebert elnök

a birodalmi gyűlés feloszlátását elrendeli.

A német helyzetről Poincaré a kamarában is-
mét nyilatkozott. Az a véleménye, hogy a szövete-
ségek kollektív fellépése, ha az nem is olyan
szigorú, többet ér, mint egy még oly energikus,
de izolált eljárás. A jelen helyzet konszolidálása
Franciaország biztonságának legjobb garanciája. A
Ruhrt csak akkor fogják kiüríteni, ha Németor-
szágot a jóvátételt kifizette. En garde kell állanunk,
szép a jóvátételt kifizette. En garde kell állanunk,
amíg Németországban a maihoz hasonló szellem
uralkodik. Felveszük a német birodalommal a nor-
uralkodik. Felveszük a német birodalommal a nor-
mális összeköttetést, de csak a békeszerződés vég-
rehajtása után. Nem akarunk anektálni és kérjük
a szövetségesek segítségét a béke konszolidációjára.

Berlin, nov. 26. Parlamenti körökben úgy

tudják, hogy Kardoff néppárti képviselő nem vál-
lalkozott kabinetalakításra.

Berlin, nov. 26. Ebert elnök

dr. Alberthet, a Cunc-kormány volt ujjá-
építési miniszterét

bizta meg az új kormány megalakításával. Az elnök
levelében, amellyel Alberthet kancellárrá designálja,
hangsúlyozza, hogy az alkotmányos kormány meg-
alakítása nem halasztható tovább.

Tegnap este a nacionalista puocs gyászün-
nepsége alkalmával a Vilmos császár emléktemplom
előtt a közönség körében óriási verekedés támadt,
amelynek csak nehezen tudtak véget vetni.

A bajor kormány közeledése

(Berlin, nov. 26. Az Uj Kelet tudósító-
jától.) A bajor kormány a birodalmi alkotmány
módosítására és a birodalomban levő országok egy-
másközötti viszonyának megváltoztatására a pro-
gramszerű követelések egész sorozatát dolgozta ki,
amelyeket az új kormány elé fog terjeszteni. Ez-
zel memorandummal a bajor kormány

támogatni akarja a bajor néppártnak azt
a javaslatát,

amelyet az alkotmány federalisztikus szellemben
való átalakítása érdekében a közelmúltban elő-
terjesztett.

München, nov. 26. Azok a differenciák, ame-
lyek Ludendorff tábornok és a bajor tisztiszövet-
ségek között támadtak, egyre jobban kiéleződnek.
Ludendorff bejelentette, hogy valamennyi tiszt
egyesületből kilép.

Mai számunk 10 oldal

Ezer lakóház épül

Az idén eddig ötvenkilenc épületet emeltek. Kétféle millió lej az utak rendbehozatalára

(Kolozsvár, nov. 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kolozsvárra érkező idegenek mind azt hangoztatják, hogy a város napról-napra széptül és az építkezések miatt egészen új jellegűt kap. Ezek az építkezések, amelyek a háború utáni esztendőben végre megindultak, nem akarnak azonban olyan mérvet öltetni, amilyenre Kolozsvárnak, ennek az elsőrangban fontos ipari, kereskedelmi és politikai gócpontnak, szüksége volna. A lakásminőség még mindig óriási, mindaddig nem következhet be ezen a téven a teljes konszolidáció, amíg lakásokért lépést lehet fizetni. Ez pedig csak akkor szünetel meg, ha a megindult és fokozódó építkezés elegendő lakást tud produkálni.

Munkatársunk felkereste a városi építészeti hivatal vezetőjét, aki erről a kérdéstről a következőket mondotta:

— Ebben az évben körülbelül ezer lakóház építése iránt adtak be kérvényeket és mi ezer lakóház építését meg is engedjük. Ebből a tekintélyes számú építkezésből azonban mindezt ideig ötvenkilenc bonyolódott le és nincs is remény, hogy a hátralevő kilencszázegynéhány épületet még az idén befejezzék.

— Sajnos, városi építkezéssel nem lehet szórni. A költségvetés négyszázhatvanegyezer lejt ir elő a városi építkezések céljaira, ez az összeg azonban csak a körülbelül egymilliárd értékű városi ingatlanok renoválására volt elég. Nyolc épületet renováltunk, többre nem kerül az idén sor. Az állam nem siet az építkezésekkel, a napokban került tető alá a vakok intézete, folynak a katedrális építkezésének munkálatai is, egyébről azonban nem tudok.

— Különös gondot fordítunk az utak rendbehozatalára, az utépítkezések javában folynak. Jelenleg a legrosszabb utcákat vesszük munkába, így a Gyufagyár-utcat, a Csuzda-utcat és a Vasut-utcat. A szükséges pénzt kölcsön útján szerezzük meg, a kétféle millió lejes póthitelt már jóvá is hagyták, az árlejtés megvolt, a köveket megrendeltük és reméljük, hogy a munkálatokat tavaszra, legkésőbb májusra befejezzük.

Lengyelországot és Görögországot is meghívják a kisantant belgrádi konferenciájára

Belgrad, november 26. Kormánykörökből származó értesítés szerint Lengyelországot és Görögországot is meghívják a kisantant januári belgrádi konferenciájára.

A román bizottság teljesjogi felhatalmazás alapján tárgyal az oroszokkal

Bukarest, nov. 26. A „Lupta” jelenti, hogy a román bizottság visszautazott Tiraspolba a kormányának a szovjetküldöttség összes javaslatára vonatkozó válaszával. A román delegáció teljes felhatalmazással ment most Tiraspolba és joga van az esetleges szerződést alá is írni.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Meír Aáron Goldschmidt

— És rövid hallgatás után a keresztény diákokhoz fordulva, hozzáfűzte:

— Fiatal barátaim! Amikor egy öreg zsidó egy fiatalember tiszteletére föláll, az nagy dolog, az rendkívüli megtiszteltetés. Önök látták, hogy én Bendixen tiszteletére fölemelkedtem. — De az én fiam egy számar.

Félszége ellenére is volt valami megható a nagykereskedő viselkedésében. Jákobnak csaknem könnyek gyűltek szemébe. Fangel Wilhelm fölugrott és lelkesen kiáltotta:

— Uram, Nagykereskedő uram, — itt ön a rektor-magnificus! Megtiszteltetések és kitüntetések itt egyedül ön oszthat! Eljen Izraelsen a rektor és nagykereskedő!

Az egész asztali társaság egyhangyul kiáltotta az éjont, — és mindannyian vidámak voltak, ugy koccintottak.

— Volt a napokban a színházban? — kérdezte Róza, a nagykereskedő legidősebb leánya a mellette ülő diáktól.

— Nem, — sajnos nem volt időm a vizsgák miatt.

— Hát a „Blancát” nem is látta?

— Nem Izraelsen kisasszony.

— Istenem, — pedig azt mondják, hogy csodaszép darab.

— Szóval maga se látta még?

— Nem, — mert tudja, csak negyedrészhelyem van a színházban és így különös szerencsémnek kellene lenni, hogy ilyen darabnál rám

Ki lehet lakoltatni azt a főbérlőt, aki a háztulajdonos tudta nélkül albérlésbe adja a lakását

A kolozsvári törvényszék elvi döntése

(Kolozsvár, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Anca törvényszéki bíró, a kolozsvári lakásbíróság elnöke ma egy lakásperben igen érdekes elvi jelentőségű ítéletet hozott.

Az unitárius egyház Dohány-utca 9. számú házában özvegy Sámsonné főbérlő az általa bérelt lakásból egy szobát és egy konyhát Harfenes Dávid rabbinak albérlésbe adott. Az unitárius egyház nem járult hozzá a bérlés megkötéséhez és a törvényszéktől Harfenes kilakoltatását kérte. A mai tárgyaláson Anca dr. elrendelte az alperes kilakoltatását azzal az

indokolással, hogy az alperes augusztusban vette albérlésbe a lakrészt, amikor már a május hatodik lakbértörvény életben volt. Ez a törvény viszont kimondja, hogy a megüresedett lakrészek felett a háztulajdonos rendelkezik, a főbérlőnek tehát nem volt jogában albérlésbe adni a megüresedett lakrészt.

Az ítélet indokolása ezenkívül elvileg kimondja, hogy az a főbérlő, aki a háztulajdonos tudta nélkül lakásának egy részét albérlésbe adja, nem részesülhet a törvény védelmében, ami azt jelenti, hogy a háztulajdonos bármikor felmondhatja neki a lakását.

Hitlerrel és Ulainnal állottak összeköttetésben a brassói összeesküvők

Hitler erdélyi megbízottai a jilvai fegyházban. A kampóskeresztesek külföldi protektorai. Jövő héten kezdik meg a bünper tárgyalását

(Bukarest, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette annak idején az Uj Kelet, hogy a kolozsvári állambiztonsági hivatal közreműködésével a bukaresti nyomozó hatóságok nagyszabású összeesküvés nyomára jutottak. A vizsgálat során mintegy száz gyanúsítottat tartóztattak le. A letartóztatottakat a nyomozó hatóságok azzal vádolták, hogy

részben Oroszország, részben Németország javára kémkedtek és Erdély elszakadását akarták előkészíteni.

A nyomozás első napjaiban kiderült, hogy a letartóztatottak legnagyobb részének semmi köze nincs az összeesküvéshez és így a letartóztatottakat — öt fővádlott kivételével — szabadon engedték. Az öt fővádlott ellen, akik brassói szászok, az ilfovi törvényszék fejtartotta a vádat és vizsgálati fogságukat a jilvai fegyházban töltik.

A letartóztatottak ellen emelt vád szinte különösen hangzott. Érthetetlen volt ugyanis, hogy Németországnak Erdélyben kémekre lett volna szüksége. Az ilfovi államügyészség, amely a nyomozást vezeti, most készült el munkájával és a vizsgálat során szenzációs adatok kerültek napfényre, amelyek új világításba helyezik az ügyet. A nyomozás során ugyanis kiderült, hogy a vád pontjai, az Oroszországra vonatkozó rész kivételével, bizonyíthatók.

A Németország javára való kémkedés vádját és az Erdély elszakítására irányuló törekvéseket maguk a vádlottak is beismerték, akiknek a vallomásaiból kiderült, hogy

Hitlerrel és Ulainnal álltak összeköttetésben.

Hitler tudvalegőleg az Ulainnal kötött állam-szerződésben Magyarország integrálásának visszaállítására kötelezte magát. Az Erdélyben letartóztatott vádlottak Hitler megbízottai voltak, akiknek az volt a feladatuk, hogy Erdélyben zavart szítsanak és a bajor államcsíny napjáig Erdély elszakítását készítsék elő. Az összeesküvők azonban csupán a tervezésig jutottak el, mert a vezetőket jóval a bajor puccs kitörése előtt letartóztatták.

A nyomozás szenzációs eredménye politikai körökben is általános meglepetést keltett. Beavatott körök véleménye szerint a vádlottak vallomásainak következményeképpen a kormány erélyes rendszabályokat készült fogantatni a kampóskeresztes mozgalom ellen. Az ilfovi ügyészség egyébként a legközelebbi napokban az utolsó formásokkal is elkészül és így valószínű, hogy a bünper tárgyalását még a jövő hét folyamán megtartják.

— Huszmillió fontot kap Magyarország. Londonból jelentik: Magyarország megkapja a maximálisan huszmillió fontos kölcsönt, amelynek első részletét valószínűen két-három hónap múlva folyósítják. A tárgyalásoknál a kisantant a legelőzékenyebben viselkedett. Londonban Kállay pénzügyminiszter nemcsak a népszövetségi albizottság tagjaival folytatott megbeszéléseket, hanem az angol közgazdasági élet vezetőivel is. A kölcsön elhelyezése az angol pénzpiacon biztosítottak látszik.

* Külön méret után rendeléseket vállaltunk egy angol mint francia kivitelben legújabb divat szerint, „Venus” divatruház Unio-utca.

jusson.

— Negyedrészhely! — kiáltott a diák és szemével végigmérté hölgyének egész terjedelmét, — igen, egy bizony nehéz egy eset lehet.

— Igen, — tudniillik négyünknek, testvéreknek közösen van egy bérlésünk. Igazán gyalázat, papa, hogy nem akarsz még egy székét bérlni hozzá, — mondotta és szemrehányó pillantással tekintett apjára.

— Ez az egy szék is éppen elég pénzembe kerül már, — válaszolt a nagykereskedő. Nézzük csak: havi négy márká kilenc hónapra. No, mennyi az, — négyezer kilenc? — és ezzel a legkisebb fiához fordult, hogy fejszámolásba produkálhassa magát.

— Négyezer kilenc, papa? A két márká négy. Nevettek. De az apa elégedett mesolygással fordult szomszédjához és sugva mondta:

— Hogy milyen egy kereskedő feje van ennek a gyerekeknek! Mi? Ha isten is úgy akarja, még sok örömmel lesz benne. Ezt nem engedem tanulni. Hogyisne, — hogy isten szép idejét lopja és az én pénzem! Majd csak rajta lesznek, hogy őt is „meghirdessék”, de mint kereskedőt, nem mint ügyvédet... De hiszen az urak nem esznek, nem isznak. Ugyan, lássanak hozzá, — jó szívet adjuk! Bendixen, egyék, igyék! Ilyen nagyszerű diáknak nagyszerűen kell tudni enni is, inni is. Elvárom, hogy gyakran meglátogasson!

Bendixen szívélyesen köszönte a meghívást.

— Hát az édesapja hogy van? — folytatta a nagykereskedő. Nagyon jól emlékszem még rá, — néhanapján megfordultam az ön nagypapa házában.

— Köszönöm szépen, jól van.

— És az édesanyja? Ugye édesanyja a Rabbi Náthán leánya, a Herzen Fülöp feleségének húga? — kérdezősködött tovább a nagykereskedő.

— Az édesanyám már meghalt — válaszolt Jákob.

A nagykereskedő vidám arca egyszeriben a legmélyebb részvét kifejezését öltötte magára. Befőlte a fejét és halk hangon mormogta az átkát: „baruch dajan emesz” és az egész család részvételt nézett Jákobra.

— Mikor halt meg, — szegény fiam? — kérdezte a nagykereskedő.

— Három hónapja már, — mondotta Jákob és összeszorította ajkait, hogy könnyekre ne fakadjon.

— Szegény fiatalember! — És mi baja volt?

Most aztán Jákob nem bírta már tovább. Szerencsére, a vendégek egyike eltolta székét az asztaltól és a nagykereskedőnek erről eszébe jutott, hogy ideje volna már asztalt bontani. Fokálta, „kedvös egészségükre” kívánták egymásnak a lakomát, kezetszorítottak és bevonultak egy másik szobába.

Jákob szomorú volt, a nagykereskedő diák fia el volt keseredve, és maga a nagykereskedő is lehangoltnak érezte magát. Zsidóember mindig mélyebben érzi érintve magát, ha egy másik zsidó haláláról értesül. Magát és népét isten választott népének tudja. De van mégis egy rettenetes ellenség, akit a világrend folytán istenurunk se tud elbáritani: a halál. Ez az ellenség beforakodott a községbe és elszedte áldozatát.

1) „Dicsértessék az igaz bíró” szokásos benedek-ció halálesetnél.

(Folyt. köv.)

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Dávid várát
Római és bizánci lelet

(Jeruzsálem, zójától.) A palesztin ság arról ad hírt, bukkanak, amely tat fel a konstantin ban őrzött „Nag szarkofagot” Caesa Barak mellett ástál relief díszleg, am amazonokat ábráz egy szent fa köré művi képe ékesít kivitele művészi entetű vélemény meghaladja az ed egyikének értékét ket kutató társa helyen végez k nyomait és Dávid

Felkerestük a kutatások vez mondott el kutat

— Hosszas a tudós professzo néhány földbirtol kétezernégy száz amely területen

hajdan Dávid vá mindössze négy h

igy sietni kellett kást gyűjtöttünk területen a kápo

megvettük, végre hoz. Három láb akadtunk az első

nos mindössze egy érem volt, ami a

után különféle maradványokra

saink kemény k kiderült, hogy é

lak korát minde állapítani, de igé előtt I. századbe

— A késő óionk egy Eudoz záni rétegre ak

egy ajtóra, több és egy majdnem

találtunk. Legv bukkanunk, az

hoztunk a föld tom, hogy az ép

mai firdő.

Kolozsvár ker Az exportot megne

nak

(Kolozsvár, tudósítójától.) H

méről beszélünk nunk, a város k

vagy passzív. H ipara és keresk

és a feleslegből ségletét is. Kolo

években fokozat a kolozsvári k

akőségénél a m vitása iránt. Er

világosítást kap A városur

lődest mutat ol ből, amelyet m

ma tekintélyes lenre a kereske

szén a gazdaság ják és az orszá

jából egészen n kedelmi mérleg

mutat. Vannak külföldről volt

azonban az ipa tében ezeket a

Ilyen például a lyekek eddig N

ból hoztunk b

magyrészt Bul

— Feltét

szövetárunkban,

bőráruban, ké

Rothm

Donos tudta

Dávid várát kutatják Palesztinában

Romai és bizánci leletekre bukkant a palesztinai kutató-társaság

(Jeruzsálem, nov. 26. Az Uj Kelet levelezőjéről.) A palesztinai ókori leleteket kutató társaság arról ad hírt, hogy egy márványszarkofagra bukkantak, amely igen sok hasonlatosságot mutat fel a konstantinápolyi volt császári muzeum-talált fel a konstantinápolyi volt császári muzeum-talált fel a konstantinápolyi volt császári muzeum-talált fel...

Utazásban

Keresztések tárgyalását

innal kötött állam-integritásának vissza- Az Erdélyben le- er megbízottai vol- ladatuk, hogy Er- s a bajor államcsiny készítsék elő. Az án a tervezésig ju- jóval a bajorpuccs...

kap Magyarországot

arország megkapja a os kölcsönt, amelynek t-három hónap múlva a kisantant a leg- Londonban Kállay a népszövetségi albi- megbeszéléseket, hanem zetőivel is. A kölcsön piacon biztosítottak...

Ugye édesanyja a Habbí

Ugye édesanyja a Habbí dlop feleségének huga? nagykereskedő. meghalt — válaszolt...

szegény fiam? —

ár, — mondotta Jákob könnyekre ne fakadjon. er! — És mi baja volt? em birta már tovább...

a nagykereskedő diák

a nagykereskedő diák aga a nagykereskedő is Zsidóember mindig sze- rát, ha egy másik zsidó népét isten választott egy rettenetes ellenség, tenurunk se tud elhári- ég befurakodott a köz-

bbban Cluj

Felkerestük R. A. Mac Alister professzort, a kutatók vezetőjét, aki érdekes dolgokat mondott el kutatásairól:

Hosszas fáradozás után — mondotta a tudós professzor — sikerült megegyeznünk néhány földbírtokossal és kibéreltünk mintegy kétezernégyezer négyszögméternyi területet, amely területen — a mi véleményünk szerint — hajdan Dávid vára állott. A bérletet azonban mindössze négy hónapra tudtuk megkötöni és így sietni kellett a munkával. Rengeteg munkást gyűjtöttünk össze és miután a kiszemelt területen a káposztafejeket horribilis pénzért megvettük, végre hozzáfoghattunk az ásásokhoz. Három lábnyi föld eltávolítása után ráakadtunk az első „régiségre”. Ez azonban sajnos mindössze egy Abdül Hamid idejéből való érem volt, ami alig ért egy fél pennyt. Aztán különféle — made in Germani — üvegmaradványokra bukkantunk. Végül is munkásaink kemény kövekre bukkantak, amelyekről kiderült, hogy épületfalak maradványai. A falak korát mindaddig nem tudtuk biztosan megállapítani, de igen valószínű, hogy Krisztus előtt I. századbéli maradványokra bukkantunk.

A későbbi ásások során az expedíciónk egy Eudoxia császárnő idejéből való bizánci tégla akadt. A kiásott tárgyak között egy ajtóra, több lámpára, különböző érmekre és egy majdnem sértetlen bizánci stílusú házra találtunk. Legvégül egy hatalmas épületre bukkantunk, amit azonban még csak félig hoztunk a föld felszínére. Valószínűnek tartom, hogy az épület egy művészi építésű római fürdő. Sz. F.

Kolozsvár kereskedelmi mérlege passzív

Az exportot megnézzük a tiltó rendelkezések. Mit hoznak be és mit visznek ki?

(Kolozsvár, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ha valamelyik város kereskedelméről beszélünk, először is meg kell vizsgálnunk, a város kereskedelmének mérlege aktív, vagy passzív. Ha aktív a mérleg, a város ipara és kereskedelme tultermelést produkál és a felesleget fedezni tudja más terület szükségletét is. Kolozsvár kereskedelme az elmúlt években rokozasatosan fejlődött. Erdeklődünk a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnökségénél a mérleg aktivitása, vagy passzivitása iránt. Erdeklődésünkre a következő felvilágosítást kaptuk:

A városunk kereskedelme örvedetes fejlődést mutat olyannyira, hogy nagyon sok cikk- ből, amelyet még nemrég importálni kellett, ma tekintélyes feleslegünk van. Mindennek ellenére a kereskedelmi mérleg erősen passzív, hiszen a gazdaságpolitikai Bukarestben inaugurál- ják és az országos gazdaságpolitika szempont- jából egészen mindegy, hogy egy város keres- kedelmi mérlege aktivitást, vagy passzivitást mutat. Vannak egyes cikkek, amelyeket eddig külföldről voltunk kénytelenek importálni, most azonban az ipar nagyfokú fejlődése követke- zésben ezeket a cikkekét a belföldről kapjuk. Ilyen például a drogériacikkek egyrésze, ame- lyeket eddig Németországból és Franciaorszá- gból hoztunk be, most azonban a szükséglet megrészét Bukarest látja el.

Feltétlen importra van szükségünk szövetárunkban, itt Kolozsváron papírárubn, bőrárubn, kézműárubn és játékarubn. A

legújabb időkig üvegárut is importáltunk, ma azonban ezt is, a legutóbbi időkben létesült új gyáraink látják el.

Exportálni leginkább nyersterménye- ket, lisztet, nyersbort lehetne, ha ezeknek az áruknak a kivitele szabad volna. Exportra kerülnek: egeresi szén (körülbelül ötezer kaló- riás), szesz, cukor Magyarország és Németország felé, festékárak a Balkánra, olajpogácsa, mész, marószóda Svájcba, Ausztriába, Magyarországra, Németországba, Hollandiába, ágyneműtoll, gipsz Csehszlovákiába, Jugoszláviába, Bulgáriába. Az egyik kolozsvári cipőgyár most cipők kiszállí-

Csehszlovákia és Románia között megszüntetik az utlevélkényszer

A cseh kormány tárgyalási nap kitűzésére kérte a román kormányt

(Bukarest, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A két ország közötti normális ke- reskedelmi tárgyalások ma már szinte egyetlen akadály a az utlevélkényszer. Az utlevelek és a szükséges vizumok beszerzése rengeteg idővesztés- get és jelentékeny pénzáldozatokat jelentenek a kereskedőknek, ami a kereskedői közfoglalom elve alapján végül is a fogyasztókat sújtja. Az utlevél- kényszer megszüntetéséről már eddig is igen sok szó esett, az elmúlt évben nemzetközi konferenciát is hívtak össze az utlevélkényszer megszüntetésének tanulmányozására, a konferencia azonban negatív eredményekkel ért véget.

A nemzetközi megoldási kísérlet sikertelen- sége után az egyes szomszédos államok egymás között próbálták meg a kérdést megoldani. A nyu- gati erős valutájú államok annál szívesebben haj- landók a vizum kölcsönös eltörlésébe belemenni, mert a vizumdíjak nem fedezik az utlevelek lát- tamozására alkalmazott követségi apparátus kiadá- sait. Anglia volt a legelső állam, amely az utlevél- kényszer enyhítésére az első pozitív lépést meg-

tásának az engedélyezését is kérte, bár cipőben jelentékeny behozatalra szorulunk. Természetes, ezeket az exportárukat nem maga Kolozsvár adja, hanem a kolozsvári kereskedelmi és ipar- kamara területe, azonban a kivitel lebonyolítása feltétlenül Kolozsváron keresztül történik.

Nagyban akadályozzák a kivittelt a tiltó rendelkezések, amelyek gátat vetnek a nyerstermények nagyrésze kivitelének. Ez azon- ban az országos gazdaságpolitika hatáskörébe tartozik és ezt azért, hogy egy város kereske- delmi mérlege aktív legyen, megváltoztatni nem fogják.

Ennek következtében ma már Anglia és Franciaország, valamint Anglia és a skandináv államok között eltörlték a vizum kötelezettségét.

Csehország az utlevélkényszer enyhítésére néhány hónappal ezelőtt elrendelte, hogy az utleve- leket az eddigi egyévi időtartam helyett két évre állítsák ki. Most azután Csehország a második fontos lépést készül megtenni. A cseh kormány ugyanis felhívással fordult a román kormányhoz, amelyben a két állam közötti kölcsönös utlevél- kényszer megszüntetésére tesz ajánlatot Romániá- nak. A cseh kormány felhívásában arra kéri a román kormányt, hogy tüzzön ki időpontot a tárgyalások megkezdésére és tegyen javaslatot a ezen tárgyalások megtartásának helyére vonatko- zólag.

Hir szerint a román kormány, tekintettel arra, hogy a Csehországgal szemben a vizumkény- szert rendőri szempontból nem látják szükségesnek, hajlandó a tárgyalások felvételére és így remél- hető, hogy a legrövidebb időn belül Csehország felé teljesen helyreáll a szabadforgalom.

Zsidó kongresszus — ortodox kongresszus

Politikai tanulmány. Irta dr. Klein Miksa

(Befejező közlemény)

A világháború befejezését követő forradalom, majd a békeszerződés Erdély zsidóságát új helyzet elé állította. A Consilium Dirigent a gyulafehérvári alkotmányi elvek alapján a legtöbb régi intézményt és törvényt hatályukban változatlanul fentartotta s így a zsidóság is épségben tartotta meg hitköz- ségi szervezeteit. Természetesen a budapesti orto- dox iroda központjának, mint felsőbb felügyeleti hatóságának működési köre egészen megszűnt. Mindegyik hitközség autonóm jogánál fogva a maga külön egyéni életét élte, mert semmiféle összekötő kapocs a többi hitközségekkel nem létezett, seholy egy törekvés arra, hogy az új államhoz való viszony- nyát rendezze, — nem merült fel.

Ebben az időpontban hatalmas erővel tör előre és hódít tért a Zsidó Nemzeti Szövetség, mely rövid pár hónap alatt kiépíti a maga központi és vidéki szerveit, zászlója alá tömöríti a zsidóság nagy részét és a cionizmus gondolata erős zsidó tábort alkot. A Zsidó Nemzeti Szövetség erős vé- delmezője minden zsidó ügynek, minden zsidó sérel- met ő ver vissza, — minden támadásról ő ad hírt, — minden zsidó kulturális, gazdasági, szociá- lis érdekek bátor védelmezője. Sajtója, az Uj Kelet óriási szolgálatait tesz Erdély zsidóságának. A hitközségek erejét rettenetesen elsoványították a belső zavarok, a hitéleti árnyalatok közötti diffe- renciák s főleg az, hogy egyetlen átfogó szerv, egyetlen központi szervezetet alkotni képtelenek. Végre hosszas nógatás után Nagyváradon 1921. évben megalakítják az Ortodox Központi Irodát Beszterce székhellyel és elnökévé Ullmann Sala- mont választották meg. Ez az alakulat forradalmi alakulatnak tekintendő, mert a hitközségek soha nem nyilatkoztak meg, soha demokratikus választás alapján az elektorok megválasztva nem lettek.

Ennek a központi irodának működésétől so- kat vártak ortodox hitközségeink. Sajnos, hogy most utólag az iroda működéséről semmi jót nem mondhatunk. Nem akarom e helyen rekrimálni a multat, de reá kell világitanom, hogy az iroda nemcsak elzárkózott azon kötelessége alól, hogy az új államhatalom vezetőivel egyetértésben megoldja az alája tartozó egyházak jogi állását, iskolai kérdéseit, az egyházi alkalmazottak állami támoga- tását, papjainak, sakterjeinek a véderőtörvényben írt különleges helyzetét, hanem még arra is kép- irt különleges helyzetét, hanem még arra is kép- telen volt, hogy saját szervezeti szabályrendeletei- nek kormányhatósági jóváhagyását is kieszközölhesse. Ez a gyámoltalanság, ez a tudatlanság nyil-

vánult meg minden intézkedésében s ez vonta maga után azt, hogy hitközségeink egyre sürögősebben követelték az Iroda mai vezetőinek eltávolítását. De a legnagyobb bünt akkor követte el az Iroda tehetetlen vezetősége, midőn az új államalkotmány- javaslatot terjesztette a kormány a parlament elé. A javaslat 133. §-a a zsidókra vonatkozóan az állampolgárság megadását az 1914 augusztus 12-iki dátumhoz kötötte. Csak azok a zsidók nyerhették volna el az állampolgárságot, akik a fenti időpont- ban Románia területén laktak. Ez a megszorító intézkedés közel 40.000 zsidót tett volna honta- lanná. Ez ellen a merénylet ellen Nagyrománia összes tartományainak minden zsidó szervezete ösz- szefogott és minden áldozatra elszántan küzdöttek ellene. Testvéreink sorsa nem hagyott nyugton min- ket sem. Hatalmas, nagy küzdelem volt ez és királyunk igazságszeretete volt az a hatalmas segít- ség, mellyel ez a rettenetes javaslat elvetetett és az állampolgárság elnyerésének időpontja összhangba hozott a párisi szerződésben írt időponttal. Ebből a küzdelemből a besztercei iroda teljesen kimaradt, eszükbe sem jutott, hogy részt kellene venni ebben az országos zsidó mozgalomban. Ezt én nem tekint- hetem szándékosságnak, hanem csak tudatlanság- nak, a vezetők szűk látkörének és koncepció hiá- nyának. De ép ezért az ilyen vezetőegyeneknek el kell tűnniük az Iroda éléről.

A tehetetlenségnek betetőzése azonban ak- kor nyilatkozott meg, midőn Anghelescu miniszter hirhéd rendeletét bocsátotta ki, amely szerint az állami iskolákban járó zsidó vallású növendékek- nek szombati napon is kell írniok. Ez ellen a ren- delet ellen is Erdély egész zsidósága sietve fo- gott össze, csak a besztercei iroda maradt le jó utolsónak, midőn egy lagymatag hangú tiltakozó memorandumot tákolt össze és küldött le a minisz- terhez. A rendeletet visszavonták ugyan, de ez nem az Iroda vezetőségének az érdeme, hanem első- sorban a kolozsvári ortodox hitközségé és a Zsidó Nemzeti Szövetségé, melynek dicsőségében teljesen osztozik a kolozsvári ortodox hitközség elnöke és főrabijja, ugyszintén a nagyvárad ortodox főrabji. Ezeké az érdem, hogy gyermekeink nem kell meg- szentségtelenítsék a szombatot. Az ortodoxia felhá- borodása ebből az esetből kifolyóan oly erős volt. Jelentse lemondását. Ez a vezetőség immár a múlté.

Az alkotmánytörvény az állam és egyház viszonyának szabályozását a részlettörvénynek tartja

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-ulea) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidékimegrendeléseket postán eszközöl

fenn. A kultuszminisztérium már 1922 tavaszán megküldötte idevonatkozó javaslatát az érdekelt egyházi vezetőségeknek és a Zsidó Nemzeti Szövetségnek is. Az aradi cionista konferencián úgy dr. Fischer Tivadar elnök, mint dr. Vértess Adolf temesvári neolog hitközségi elnök hatalmas elabrártumban mutattak reá a törvényjavaslat hiányaira, ismertették a maguk külön törvényjavaslataikat és a konferencia idevonatkozó vitája tanubizonyoságot tett arról a forró szeretetről, mellyel felekezettünk jogállásának intézményes biztosítása iránt viseltettünk. Mivel pedig az ortodox iroda jelenlegi vezetőségének dunsztja sem volt, hogy ezek a nagy horderejű kérdések milyen befolyással lesznek egyházunk fejlődésének jövőjére, ezek a kérdések ma is nyílt sebei az ortodox hitközségeknek. Az őszi parlament pedig már tárgyalás alá veszi e törvényjavaslatokat és ezért az ortodox kongresszus nagy feladatát képezi éppen az, hogy eddigi autonóm jogait és hitéleti különállását az új törvényben is biztosítsa.

A fent érintett nagy egyházi jogi kérdések indították a kultuszminisztert arra, hogy Erdély ortodox zsidóságát kongresszusra hívja össze, hogy tájékozzák a hitközségek kívánságairól. A kultuszminiszter idevonatkozó elhatározását főleg a kolozsvári ortodox hitközség érdemes vezetőségének e tárgyban beadott memoranduma idézték elő. Így születik meg az a rendelet, mely a hitközségeket a december 10-11-én tartandó kongresszusra hívta össze.

A rendelet azonban sok-sok tekintetből vonatkozó kritika alá.

Előre is leszögezni kívánom, hogy ez a rendelet ellenkezik a demokrácia követelményeivel, mert nem az ortodox zsidóságot szavaztatja le az elektorok megválasztásánál, hanem a hitközségeket, ezeknek tagjai sorába azonban csak azok vannak felvéve és bírnak szavazati joggal, akik kultuszadójukkal hátralékban nincsenek. Tehát nagyon is szűk köre szorítja le a választók számát, meghamisítja az igazi ortodox közvélemény megnyilvánulását. Ezzel szemben megállapítom, hogy a báró Eötvös József által a vármegyei főispánokhoz intézett választási rendelet egészen demokratikus volt, mert minden felnőtt, 24-ik életévét betöltött zsidónak adta meg a szavazati jogot akár fel volt véve a hitközség lajstromába, akár kifizette a kultusz és egyéb adóját, vagy sem.

A most kiadott rendelet nem tartalmazza a választási szabályzatot, sem nem nevezi ki a választási közigazgatási közegeket, miért is ez a választás alkalmas reá, hogy a hatalmas anyagi és erkölcsi erőket reprezentáló nagy városi hitközséget teljesen leszorítsák arról a vezető szerepről, mely őket megilleti. Már is van adat arra nézve, hogy a háborús években alakult kicsiny, sullyal nem bíró hitközségek hamis választási statisztikai táblázatok alapján annyi delegátust küldenek, mely őket meg sem illetheti. Egyetlen statisztikai adat nem áll a kultuszminiszter rendelkezésére, hogy

- a) hány hitközség van Erdélyben,
- b) mennyi a választók lélekszáma,
- c) minő volt az évi költségvetésük,
- d) mióta alakultak,
- e) melyik volt anyakönyvi kerület.

Hiszen ilyenformán Técső, vagy Bocsászeg annyi delegátust küldhet, mint Nagyszeben, vagy Dés. Ez tehát nem lehetett a kultuszminiszter célja. Ezért szükségesnek vélem, hogy legelső sorban az idevonatkozó statisztikai adatok dolgoztassanak fel és pedig az 1920-ban megajtott népszámlálás alapján.

Beszarábiára vonatkozólag a Statisztikai Hivatal ép a napokban egy hatalmas kötetben bocsátotta közre a népszámlálás adatait, ugyanezt követeljük Erdélyre nézve is. Ha pedig ez nem volna lehetséges rövidesen, úgy követeljük, hogy nevezzen ki a kultuszminiszter egy hozzáértőkből álló bizottságot, mely az idevonatkozó adatokat záros határidő alatt gyűsse össze, dolgozza fel és így bocsássa azokat a minisztérium rendelkezésére.

Követeljük továbbá a verifikáló bizottság kinevezését, mely a kongresszus előtti nyolc napon át a mandátumok igazolása felett végérvényesen dönthessen, hiszen enélkül kongresszust tartani nem lehet.

Követeljük a kongresszusi prezidium sürgős kinevezését és az egyes referenseknek a megnevezését, mely a kitűzendő tárgysorozatra vonatkozó javaslatokat feldolgozza. Enélkül ez a kongresszus csak azt fogja dokumentálni, hogy a zsidók jól tudnak veszekedni, de alkotni nem, mert egy elő-

készületlenül összehívott kongresszusra csak arra fog alkalom nyílni, hogy a felgyülemlett keserűség és harag szabad kitérőt nyerjen.

A régi Magyarországon élt zsidóság mindig a kegyelet, a tisztelet és a hála érzésével emlékezett meg báró Eötvös Józsefről, aki korát meghaladó liberális szellemről és megértésről tett tanubizonyoságot mindazokban az intézésekben, melyekkel a lelkiismereti szabadság elvét juttatta diadalra. Lepadatú kultuszminiszter kolozsvári látogatása alkalmával szintén olyan kijelentéseket tett, hogy védelmezője akar maradni a lelkiismereti szabadságnak. Ha tehát azt akarja, hogy ezekben a történelmi időkben Nagyrománia alkotmánya oly részlettörvénnyel egészítettessék ki, mely a lelkiismereti és az egyházi szabadsággal pillére legyen a békés fejlődés lehetőségének, az egyházak szabadságának, az ország fejlődésének, úgy kövesse e törvény megalkotásánál azokat az elveket, melyeket báró Eötvös József követett s akkor meg fog győződni arról, hogy alkotása szolgálja fogja hazánkat és egyházunkat.

Ezért a most összehívott kongresszust el kell napolni és gondos előkészítés után újra összehívni. Dixi et salvavi animam meam.

Az igazságügyi vezérigazgatóság erélyes rendelete az igazságszolgáltatás gyorsításáról

Szigoru rendelettel kötelezik a bírákat és ügyészeket a tárgyalási idő pontos betartására

(Kolozsvár, nov. 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi és bánáti ügyvédek régóta sérelmezik az igazságszolgáltatás nehézkes menetéről. Az igazságszolgáltatás lassúsága miatt a tárgyalások, különösen a polgári perek hónapokig húzódnak, ami a jelenlegi pénzügyi állapotok mellett súlyos károkat jelent a felekre nézve. A valuta mai ingadozása mellett ugyanis a polgári perekből származó követelések, mire ítéletre kerül a sor, a legtöbb esetben majdnem értéküket veszítik.

Ennek a visszás állapotnak, amely elien a különböző ügyvédi kamarák az illetékes fórumoknál már több ízben intervéniáltak, részben a bíróhiány az oka. Igaz, hogy a bíróhiány miatt az egyes tanácsok túl vannak terhelve munkával és így a restancia folyton nő, viszont az is igaz, hogy a mai bíróhiány mellett még súlyosabbá teszi a helyzetet, hogy a tárgyalásokat az egyes tanácsok a hivatalos idő megkezdése után egy-két óra múlva kezdik meg és a szabályoktól eltérőleg, a délutáni órákban nem folytatják a tárgyalásokat.

Az ügyvédi kamarák intervenciójára a kolozsvári igazságügyi vezérigazgatóság most 22.664-923. szám alatt körrendeletben fordult az ország összes bíróságaihoz, amelyben a hivatalos idő pontos betartására szólítja fel a bírói kart. A körrendelet egyébként így hangzik:

Tekintettel arra, hogy az egyes törvényszékeknél a tárgyalások nem kezdődnek el a meghatározott időben, mivel a bírák nem jelennek meg pontosan, a vezérigazgatóság elrendeli, hogy a bírák a kitűzött idő előtt tíz perccel kötelesek a tárgyalóteremben megjelenni és ott az elnök érkezését bevélni. A rendelet végrehajtásáért az elnök felelős, aki minden visszaélést szolgálati uton köteles bejelenteni. Tekintettel arra, hogy a különböző törvényszékeken az előrehaladott időre hivatkozva a tárgyalást vezető elnök a tárgyalásokat befejezi, holott azokat a szabályok értelmében délután is folytatni kellene, felhívjuk az összes törvényszékek elnökeit, hogy ezeket a szabálytalanságokat ne tűrjék tovább.

Hasonlóképpen panaszok merültek fel az ügyészi kar egyes tagjai ellen, hogy igen sok esetben az ügyészek pontatlansága miatt nem lehet a tárgyalásokat a kellő időben megkezdeni. A vezérigazgatóság felhívja a törvényszéki elnökök figyelmét, hogy minden ilyen esetet haladéktalanul hozzák a vezérigazgatóság tudomására.

Felszólítjuk a törvényszékek elnökeit, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel igyekezzenek érvényt szerezni a fenti rendelkezésnek, mert nem tűrhető, hogy az ügyvédek és felek a bírói kar hibájából kárt szenvedjenek.

A vezérigazgatóság erélyes hangu rendelete valószínűleg eléri a kívánt hatást és így remélhető, hogy az igazságszolgáltatás menetében lényeges javulás áll be.

Reklámharc a párisi áruházak között

Piac a boulevardokon. Árak. Olcsóbb lett a tej! Kilencszáz frankot keres a fürdőfüte havonként

(Páris, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sokan azt vitatják, hogy Európának Berlin volna a kereskedelmi fővárosa, azonban még Berlinben sem tapasztalható a munkának olyan szurrogátuma, mint Párisban. Korán reggeltől, késő estig szakadatlanul dolgozik a francia, ez az oka azután annak, hogy sem család, sem társadalmi életet élni nincs ideje.

Az élelmiszerüzleteket hat órákor reggel nyitják. A boulevardok ilyenkor óriási piac-hoz hasonlítanak, minden kereskedő pultokat tesz az üzlet ajtaja elé, amelyek roskadoznak az élelmiszerektől. Egész délig az utcán vannak ezek az elárusítóasztalok, egész délig nyüzsgönek körülöttük az eladók és vevők. A párisi háziasszony sohasem kénytelen messze-fekvé piacot, vagy vásárcsarnokot felkeresni, hogy napi szükségletét beszerezze. Osztigától kezdve burgonyáig, a legfinomabb rózsaszínű lazactól kezdve kukoricalisztig minden beszerezhet a Párist keresztül-kasulselő boulevardok bármelyikén.

Az árak meglehetősen stabilok, hullámozás inkább lefelé észlelhető. Így például a tej ára Párisba érkezésemkor egy frank volt literenként, néhány nap múlva kilencvenöt centimesre esett, a nagyváros minden háziasszonya örömtől ragyogó arccal üjságotla: Egy sousval ismét olcsóbb lett a tej.

A hus ára kilonként hat-tizennyolc frank között ingadozik, a kifli ára hus centimes, a tojás egy frank, a vaj kilója tizenöt frank, a romániai viszonyokhoz képest minden drága. Kész férföltöny kétszázötlet száz frankig, kalap tizenötlet ötven frankig, cipő hetventől százötven frankig kaphatók. Érdekes, hogy Párisban a férfiakon egyáltalában nem látni az ugynevezett francia cipőt, mind tompaorrú cipőt hordanak.

A párisi középosztály szükségleteinek legnagyobb részét azokban az óriási áruházakban szerzi be, amelyekben gyufától automobilig minden kapható. A legszebben berendezett és legtökéletesebben felszerelt áruház a Louvre, amelynek palotái a Comédie Francaise mellett állanak. A termekben óriási tömeg hullámozik fel és alá, minden második lépésre szalonkabátos inspektorok állanak, akik egyrészt az árua vigyáznak, nehogy valaki megdézsmálja, másrészt a közönségnek nyújtanak felvilágosítást. A szuterénben hatalmas csomagolóhelyiségek és pénztárak vannak, a legfelső emeleten pedig az olvasó- és irodaszobákon kívül mozgófényképszínház és intim, előkelő teaszalon áll a közönség rendelkezésére az elmaradhatatlan jazzbanddal. Ilyen áruház még a Magasin Printemps és a Lafayette, amelyek között természetesen erősen dúl a harc. A Louvre megtette például, hogy egy vasárnap délelőtt a Szajna egy hidjáról ezer és ezer kis színes léggömböt bocsátott a levegőbe, amelyek mindegyikén arannyal festve ragyogott a Louvre név. A reklámháboruban a Magasin Printemps sem akart alulmaradni és nevére (tavasz) való hivatkozással negyvenöt kocsit rózsát vonultatott végig Páris utcáin, minden kocsin egy-egy rózsából kirakott szó hirdette az áruház olcsóságát és áruinak kiválóságait. A Lafayette ellenreklámja sokkal olcsóbb és egyszerűbb volt, rokokóruhás emberek hatalmas táblákat vittek „Mi nem rózsát, mi jó árut adunk” felirással.

Azok a bevándorlók, akik Párisban az ipari pályán akarnak elhelyezkedni, igen nagyon csatlakoznak. A francia nagyon sokat követel, különösen idegenektől (mindenki idegen a belgát kivéve) és lehetőleg keveset fizet. A legjobban dotált fizikai munkával járó állás talán a fürdőfüte, egy fürdőfüte kilencszáz frankot keres havonként, azonban reggel héttől este tizenegyig egyórát megszakítással kénytelen a kazánnál dolgozni. Ez különösen áyáron nem tulságosan irigylendő sors, ami abból is kitűnik, hogy ez az egyetlen állás, amihez akár németet is szívesen alkalmaznak.

Közvetlen vasúti kocsit Bukarestből Danzigba. Bukarestből jelentik: A lengyel vasutigazgatóság kezdeményezésére közvetlen kocsit csatoltak a Bukarestből délelőtt 10.30 órákor induló gyorsvonathoz. A kocsit Danzigig fog közlekedni.

Az Uj Kelet az egy napilapja
Felelős szerkesztő: I
Az Uj Kelet cikkeit a
jelölésével eng
Előfizetési árak: Eg
félre 320 le
Romániában és külfö
Rador Publicit
hirdetési iroda

— Apponyi
Párisból jelentik:
utjáról visszatérve,
királyné látogatásá
nincs politikai von
elején utazik vissza

— Változá
karban. Bukarest
keddre összehívta
közigazgatási refor
beszélése céljából.
niszterelnök mint
Franszovici állam
tetni a kormány s
tudni véli, hogy a
változások lesznek,
sok soraiban.

— Eltemet
után temették el
első polgármesterét
polgárai nagy szá
Majális-utca 6. szá
szertartás kezdődöt
metropolita helyett
amely után a gyás
teret. A halottat a
nyozott disztrihely
csos a városi tiszt
nemzeti tanács, dr
ség, Negus ügyvéd
hallgató az egyete
kók szövetsége, Sa
sportklub nevében.

— A koloz
nem oszlatják fe
híradás nyomán
mány foglalkozik
felosztásával. A
ben egy felügyel
nescu pénzügyi
ügyben Bukarest
érkezett. A vezé
kijelentette, hogy
felosztási szánd
gesztette fel, hog
törvények van
átcsoportosítása
szervezése sok
mánynak olyan
megyére, ezek
megyére visszaáll
ügyi adminisztrá
kilitás van rá,
gesiténék az ero
egész országra n
közigazgatást ve
nizster egyébkén
ügyeivel meg v
években a semm
és egyéb pénzüg
Marosvásárhely
között fognak
restanciák annál
és intéztessenék

— Javasl
Bukarestből jele
terjesztést tettek
a következő hat
engedélyekre ne
még nem történ

— Molnár
miniszternél. B
tulajdonosok ké
tek meg Const
és ipari miniszte
a buza és liszt
zése teljesen ill
tékek miatt. A
hogy ezt az ügy
pénzügyminiszte

**Csecsemők, kisgyermek-
kek ideális ápolószere a Höfer-féle gyermekhintőpor és Höfer-féle gyermek-
crém!**

Árházak között

lett a tej! Kilen-
tő havonként

Uj Kelet tud.

hogy Európának

ővárosa, azonban

ató a munkának

Párisban. Korán

anul dolgozik a

nak, hogy sem

élni nincs ideje.

at órákor reggel

kor óriási piac-

eskedő pultokat

nyek roskadoznak

az utcán van

egész délig nyit-

k és vevők. A

nytelen messze-

reket felkeresni,

reze. Osztrigától

mabb rózsaszínű

tig minden be-

kasulszelő boule-

ablik, hullámsz

például a tej ára

nk volt literen-

venöt centimesre

áziasszonya örm-

Egy soursal ismét

tizennyolc frank

husz centimes, a

tizenöt frank, a

t minden drága.

záz frankig, kalap

öt hetvenöt sz

kes, hogy Páris-

nek minden látni az ugy-

tompaorrú cipőt

ükségleteinek leg-

ási áruházakban

ától automobillig

n berendezett és

ruház a Louvre,

Francaise mellett

tömeg hullámsz

pésre szalonkabá-

egyrészt az árura

gdézmálja, más-

ak felvilágosítást

agolóhelyiségek és

emeleten pedig az

ül mozgófénykép-

alon áll a közön-

radhatatlan jazz-

a Magazine Prin-

k között temésza-

Louvre megtette

délelőtt a Szajna

szines léggömböt

rek mindegyikén

Louvre név. A

Printemps sem

re (tavasz) való

si rózsát vonuln-

an kocsin egy-egy

az áruház olcsó-

it. A Lafayette

és egyszerűbb volt,

as táblákat vittek

adunk" felirással.

kik Párisban az

szkedni, igen na-

nagyon sokat kö-

(mindenki idegen

koveset fizet. A

akával járó állás

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei felelőre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet“ részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— Apponyi Albert gróf Lequeitióban.

Párisból jelentik: Apponyi Albert gróf amerikai útjáról visszatérve, Lequeitióba utazott Zita volt királyné látogatására. Kijelentette, hogy útjának nincs politikai vonatkozása. Lequeitióból december elején utazik vissza Budapestre.

— Változások várhatók a prefektusi

karban. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter kedde összehívta az ország összes prefektusait a közigazgatási reform általános irányelveinek megbeszélése céljából. Az értekezleten Bratianu miniszterelnök mint belügyminiszter, Tatarescu és Franasovici államtitkárokkal együtt fogja ismertetni a kormány szempontjait. Az „Indreptarea“ tudni véli, hogy az értekezlet után nagymérvű változások lesznek, különösen az erdélyi prefektusok soraiban.

— Eltemették Pop Juliánt. Vasárnap dél-

után temették el nagy részvét mellett Kolozsvár első polgármesterét, Pop Julián doktort. A város polgárai nagy számban gyülekeztek Pop Julián Majális-utca 6. szám alatti lakásán, ahol a gyászszertartás kezdődött Daianu esperes és az érsek-metropolita helyettese végezték a gyászszertartást, amely után a gyászmenet körbe járta a Mátyás-teret. A halottat a házsongárdi temetőben adománypozott díszsírhelyhez vitték, ahol dr. Moga tanácsos a városi tisztviselők, Hatiegan Emil a volt nemzeti tanács, dr. Román Valér az ügyvédszövetség, Negus ügyvéd az ügyvédjelöltek, egy egyetemi hallgató az egyetemi ifjúság, Popov Adonis a lakók szövetsége, Salvan Virgil mérnök a Victoria sportklub nevében mondottak búcsuztatót.

— A kolozsvári pénzügyi reszortot még

nem oszlatják fel. Hetekkel ezelőtt bukaresti híradás nyomán mi is megirtuk, hogy a kormány foglalkozik a kolozsvári pénzügyi reszort felosztásával. Az itteni ügyeket ebben az esetben egy felügyelőség irányította volna. Simionescu pénzügyi vezérigazgató, akit ebben az ügyben Bukarestbe rendeltek, tegnap visszakerkezett. A vezérigazgató munkatársunk előtt kijelentette, hogy a kormány egyelőre a reszort felosztási szándékát azzal az indoklással függesztette fel, hogy ma még az erdélyi és bánági törvények vannak érvényben és a hivatalok átcsoportosítása és a pénzügyi közigazgatás át-szervezése sok akadályba ütköznék. A kormányban olyan terve is van, hogy négy vármegyére, ezek között elsősorban Kolozs vármegyére visszaállítják az impérium előtti pénzügyi adminisztrációt. Amennyiben ez bevalna, kilátás van rá, hogy nem a regátival egységesítenék az erdélyi pénzügyeket, hanem az egész országra nézve a volt magyar pénzügyi közigazgatást vennék alapul. A pénzügyminiszter egyébként a reszort munkáival és adó-ügyeivel meg volt elégedve. Az 1920—1922. években a semmitörvényű felhalmozódott adó-és egyéb pénzügyekkel Temesvár, Kolozsvár és Marosvásárhely itélőtáblái egy-egy bizottsága között fognak felosztásra kerülni, hogy a restanciák annál gyorsabban dolgoztassanak fel és intéztessenek el.

— Javaslat a korcsmák csökkentésére.

Bukarestből jelentik: A papság részéről elő-terjesztést tettek a pénzügyminiszternek, hogy a következő hat éven át a megürülő korcsma-engedélyekre ne írjanak ki árlejtést. Döntés még nem történt az ügyben.

— Molnárok küldöttsége a kereskedelmi

miniszternél. Bukarestből jelentik: a maloru-tulajdonosok képviselői ma kihallgatáson jelen-tek meg Constantinescu Tancred kereskedelmi és ipari miniszternél és rámutattak arra, hogy a buza és liszt szabad kivitelének engedélye-zése teljesen illuzórius a tiltott jellegű vámille-tékek miatt. Az iparminiszter ígéretet tett, hogy ezt az ügyet tanulmányozni fogja és a pénzügyminiszterrel is megbeszéli.

— Aláírták a román-jugoszláv határ-
egyezményt. A román-jugoszláv határ-egyezményt vasárnap aláírták. Az egyezmény szerint Románia három bánati községet átenged Jugoszláviának és cserébe Zsombolyát kapja. Az egyezmény vég-rehajtása azonnal megkezdődik, mihelyt annak szövegét a szövetségközi határkiigazító bizottság elé terjesztették.

— Az „Aviva“ kolozsvári zsidó leány-
egyesület gyermek-chanukaestélye. Az „Aviva“ leányegyesület december 4-én este nyolc órákor, a zsidó árvagyermek felsegélyezésére chanuka-estét rendez a Redut helyiségeiben. A változatos és nagyon érdekes műsort kizáróan gyermekek adják elő. A rendezőség külön meghívókkal fogja az érdeklődő közönséget az estélyre meghívni.

— A payotizmus. Newyorkból jelentik: Amerika még mindig az új és különös szekták hazája. Egy ilyen mostanában napvilágra jutott szek-tának a neve: „payotizmus“. Főként az oklahoma-indiánokat sorozza tagjai közé. Nevét egy kábító italtól kapta, amelyet egy a délny-gati államokban előforduló kaktuszfajtából állítanak elő és amelyet a meszticok az amerikai határon már régóta rossz whiskyfajtának az előállítására használnak fel. E kaktuszkiivonatnak az él-vezete után erős vallási izgalomba esik az ember. A payotizmus Mohamedje egy John Rave nevű indiai ember, aki áldozata a payota-élvezetnek. A kábítószert befolyása alatt csodálatos víziói voltak, amelyeket ő János apostol szavaival magyarázott. Társult egy Arthur Hensley nevű bibliakutatóval, aki puritán elemet vitt bele ezekbe a víziókba, így mindenekelőtt a nyilvános gyónás szokását. Ezeket a gyónásokat éjszakánként tartják. A pa-yota-kaktusz folytonos rágása közben a hívők kö-rülből éjtélgi imákat és prédikációkat hallgatnak, míg végül rendkívül izgalomba esnek és akkor nyilvánosan bevallják egymásnak bűneiket. Rázzák a kezüket és kölcsönösen bocsánatot kérnek egy-mástól.

— A Sfatul új csoportja. A kolozsvári Sfatul Negustoresc vezetősége vasárnap Gyulafehérváron a kereskedők és iparosok élénk részvételével megalakította az ottani helyi csoportot. Kolozsvárról dr. Jon Evian, Somogyi Miksa, Tufli Richárd, Rózsa Mór, Jun Jilescu, Victor Iliescu, Flora Gyula, Hintz Vilmos, Szele Márton, Pop Péter és Muth Mihály jöttek Gyulafehérvárra, ahol a vendégeket hetvenfélekes banketten üdvözölték. Az első be-szédet Volican Kamill prefektus tartotta, poharát a király üdvére emelve. Fuchs Nándor a megértés szellemét hangsúlyozta és kívánta, hogy a közigaz-gatás minden vonalán olyan és annyi megértés nyilvánulna meg, mint a gyulafehérvári prefektus ténykedéseiben. Igazságot és méltányosságot kíván mindenkitől, akik a polgárság ügyeit intézik és sorsára befolyással vannak. Crisan Gavril bankigaz-gató, a Sfatul szervezőttségét és erejét jellemezvén, köszöntötte a vendégeket. Dr. Evian válaszulva az üdvözlésekre, ismertette a Sfatul programját. Somogyi Miksa visszaillesztést vetett a husz év előtti gyula-fehérvári kereskedelmi életre, majd megemlékezett arról, hogy ő volt az, aki két évtizeddel ezelőtt megszervezte Gyulafehérváron a kereskedőket. Tufli Richárdnak a szolidaritásra buzdító beszéde után Weisz Pál, a szász kereskedők nevében szólalt fel. A délutáni közgyűlést dr. Evian nyitotta meg, korelnökké Fuchs Nándort, jegyzővé Metea Joant választották. Somogyi Miksa előadta a szervezés technikai részét, majd a tisztikar megválasztására került a sor. Elnökökké választották Gavril Crisánt és Fuchs Nándort, alelnökökké Roth Dánielt és dr. Fried Farkast, vezértitkár Jon Matea lett, tit-kár Karl Ongert, pénztáros Sugár Emil. A választ-mány a következő tagokból áll: Aszlányi János, Klein Herman, Lebovits Izidor, dr. Deményi Hen-rik, Judovits Jenő, Weisz Pál, Rosca Anghel, Mucea Vasile, Glück Andor, Iván Pascariu, László Endre, Klein Miksa, Dacu Josiph és Drotleff Mihály. Számvizsgálók: dr. Rotenberg Ottó, Löwi Béla, Cotz Frigyes. Póttagok: Szeghő Géza, Weisz Jenő és Sugár Adoll.

Comunitatea Evrească din Cluj. Kolozsvári Izraelita Hitközség

No. 188/923. sz.

Pályázat

A eluj-kolozsvári izraelita hitközség előjárósága ezennel pályázatot hirdet a baromfi- és a kóser-hus kimerési jog bérbevitelére.

Az írásbeli pályázatok legkésőbb f. évi decem-ber hó 15-éig nyújtandók be a titkári hivatalnak (Calea Regele Ferdinand No. 52.), hol a részletes fel-tételek is megtekinthetők.

Cluj-Kolozsvár, 1923 november hó 25-én.

Az előjáróság.

— A resicai művek új vezérigazgatója. Bukarestből jelentik: Az „Indreptarea“ jelenti, hogy a resicai művek vezérigazgatójává Orghidan, a Banca Romaneasca igazgatóját neveztek ki.

— Diszeladás Rómában a spanyol király tiszteletére. A Rómában időző spanyol király tiszteletére tegnap este nagy színházi diszeladás volt, amelyen az Aida került színre Mascagni vezénylete mellett.

— Az északi államok valutaválsága.

Londonból jelentik: A skandináv érmeuniohoz tar-tozó államok közül, eddigi észleletek szerint, csak Svédország tudja valutája paritását megtartani, míg Norvégia, de főleg a német helyzet folytán szenvedő Dánia állandóan interveniálni kénytelen valutája értékének esökkenése ellen. Dánia már valutakonferenciát hívott egybe, azonban érdemle-ges megállapodásig az államok nem juthattak el s egyedül a dán néphez intéztek proklamációkat a legnagyobb takarékoság érdekében. Tervbe van véve egy valutastabilizációs alap, továbbá az adó-zási rendszer alapos reformja, valamint a behozatal rendezése. Norvégia is hasonló óvintézkedésekre készül, amelyek közül a legfigyelemreméltóbb az összes, nem feltétlenül elsőrendű életszükségleti cikkek bevitelének tilalma.

— Uj papírok a budapesti tőzsdén. Buda-
pestről jelentik: A legközelebbi jövőben egy csomó új papírt fognak bevezetni. Hétfőn jut a hivatalos forgalomba a Móri szén, amelyet Halász Lajos és a Sajókondói szénbánya révén Grossmann Adolf vezet be. Szerdán a Fővárosi nyomda, a Hangya Ipar és a Corvin-film ke-rült bevezetésre. December elejét a Magyar Amerikai Bank jön sorra, ugyszintén a Hun-gária kalaptompgyár. Valószínű, hogy röviden a Fabank részvényeit is hivatalosan je-gyezni fogják, viszont a Mobilbank egyelőre csak a magánforgalomba kerül.

— Terményárak Jugoszláviában. Belgrád-
ból jelentik: A gabonapiac irányzata lanya. Az árak a következők: buza 300 dinár, bács-
kai vagy szerémi 307.50. — Tengeri: uj 225
190, végállomás garanciával 200, ótengeri 190,
január—májusi teljes kasszával 190. — Árpa:
64—65 kilogramos 240, 67—68 kilogramos 250
dinár. — Takarmányliszt 150, zab belgrádi
paritásban 220 dinár. — Kenderárak: elsőrendű
18 dinár, másodrendű 16.50 dinár. Az export-
képes kender ára 13 és 15 dinár között vál-
takozik.

— Állami földbérletek buzavaltában. Bu-
karestből jelentik: A földmivelési minisztérium elhatározta, hogy állam tulajdonában levő föl-deket szövetkezetek útján bérbeadja a falusi gazdáknak. A bérösszeg hektáronként két mé-
termázsza buza, amelynek öt százaléknál több idegen anyagot nem szabad tartalmaznia. A bérlet 1923 őszétől öt évre, vagyis az 1928. évi aratásig terjed. A bérösszeget helyettesítő buzát minden évben az aratás után harminc nap alatt kell beszolgáltatni. A bérlet kötele-sek a bérbevett földeknek legalább egyharma-dát buzával bevetni, ellenesetben elvesztik a bérletet. Ezek az állami földbérletek a buza-termelés fokozását célozzák, de emellett a kor-mány az árak szabályozására, vagy az állami alkalmazottak olcsó ellátására szolgáló buza-készletekre akar szert tenni.

— Elbocsátották a rendőrségről a Ko-
vács-testvéreket. Budapestről jelentik, hogy a Reviczky-utcai bombamerényletben gyanúsított Kovács-testvéreket és Vass Tituszt vasárnap reggel bizonyítékok hiányában a rendőrségről elbocsátották.

— Huszmillió dolláros vállalat. Hugo
Stinnes elnökletével Newyorkban vállalat alakult huszmillió dollár alaptőkével, amely célul tűzte ki, hogy a világ egész nyersolajtermelését kezébe ke-
ritse.

— Visszahívják Bulgária prágai köve-
tét. Prágából jelentik: Bulgária prágai köve-tét, aki a Naroloff-féle bűnperben súlyosan kompromittálva van, a cseh kormány kívánsá-gára valószínűleg visszahívják.

* A Félix-fürdő téli szezonja. Románia
legelső kenes gyógyfürdője külföldi mintára egész télen át nyitva. Speciális téli kurák, izületi bán-talmak, rauma, csusz, köszvény, női megbetegede-sék orvoslására. Kitűnő teljes penzió I. oszt. 200 lej, II. oszt. 150 lej, fürdőt, kiszolgálást is bele-
értve. Pompás téli üdülőhely. Téli sportok. Pros-
pektust küld az igazgatóság: Baia-Felix, Nagy-
várad tőzsomszédságában.

KÖZGAZDASÁG

A fa világgiazi ára. Bukarestből jelentik: Egy köbméter rönkfa ára Görögországban 57-60 shilling (2564-2700 lej), Egyiptomban 52-55 shilling (2310-2475 lej), Olaszországban 300 lira (2700 lej), Franciaország közép-tengeri kikötőben 220-240 francia frank (2640-2880 lej), Angliában egy „standard”, azaz 4.67 köbméter fa 16-18 font sterling, azaz köbméterenként 3080-3168 lej. A romániai kikötőben viszont hajóba rakva a fa ára 2.200 lej köbméterenként és ha a szállítási költségeket figyelembe vesszük, nyilvánvaló, hogy a fakivitel kilátásai a minimumra csökkentek.

A mai valutapiac

A szombati lanyhulás a mai napon folytatódott. Míg szombaton a nyugati értékek ellanyhulásáról volt szó, addig ma a valuták zuhanásáról lehet beszélni. Szombaton a svájci frankot 36.20-szal keresték, ma ugyanezt a devizát 35.5-tel kínálták. Elénk forgalom mellett ma a következő áralakulások voltak: osztrák korona 345-348, magyar korona 165-170, cseh korona 588-592, svájci frank 35.30-35.50, francia frank 10.80-11.00, font sterling 880-890, dollár 202-204, lira 8.80-8.85.

November 26-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8800-9000 külf. magyar koronát,
16500-17000 belf. magyar koronát,
0.110-0.112.0 font sterlinget,
10.80-11.00 francia frankot,
2.90-3.20 svájci frankot,
0.45-0.46-0.46-0.46 dollárt,
10.80-11.00 olasz lírát,
34500-34800 osztrák koronát,
16.50-16.70 cseh koronát.

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselését, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

**Ön ezzel megtakarítja
a Bukarestbe való utazás
idejét és költségeit.**

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

**Leszállított
árak!**

HARISNYA,
KEZTYŰ ÉS
KÖTÖTTÁRU
KÜLÖN-
LEGESSÉGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ÁRUSITTAT-
NAK

BLATT

**Leszállított
árak!**

KÖTÖTT-
SZÖVÖTT
ÁRUHÁZA
CLUJ
KOLOZSVAR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Allami tisztviselőknek külön engedmény!

Ékszervásárlás bizalom dolga!!!

Arany és ezüst órákat,
ékszereket és dísz tárgyakat

FENYŐ ÉS FAUNFELD

világvárosi ékszerüzletében
vásárol legelőn, ősebben

Cluj, Piața Unirii 15

Telefon Interurban 643

Omega, Schaffhausen és
Longines órák főterakata

Valutapiac november 26-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1076, London 877, Newyork 200, Réma 880, Zürich 35 00, Prága 585, Bécs 29, Budapest 125, Varsó 120.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 572.50—572.50, London 2503—2501, Páris 31.20—31.15, Milano 2490—2482.5, Prága 1670—1672.5, Budapest 300—302.5, Belgrád 650—650, Bukarest 277.5—280, Varsó 250—250, Bécs 80.75—80.75, Berlin —.

SPORT

A KAC legyőzte az Universitátaét

Az Universitáta gólját nem ítélte meg a bíró. Az aradi válogatott tíz emberrel győzött Marosvásárhely felett. Vidéki eredmények

(Kolozsvár, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután bajnoki mérkőzést mindössze Kolozsváron és Temesváron játszottak, Marosvásárhelyen a Károly-kupa került eldöntésre, míg a többi városokban csak barátságos mérkőzések lebonyolítására került a sor. Részletes eredmények:

KAC—Universitáta 1:0 (0:0). Bíró: Pop Joan (Victoria). Az egyetem csapata külföldi turájáról való hazaérkezése után tegnap tartotta első mérkőzését és így a mérkőzés iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az Universitáta komplett csapattal állott fel a mérkőzésre, míg a KAC Marczinkievitz nélkül vette fel a mérkőzést. Egyenrangú felek váratlanul szép játékokat produkáltak és a szerencsésebb csapat lett a győztes. A KAC-ban kitűnt Csöves, akinek ellenállásán az Universitáta minden akciója megtört. Az Universitáta két legjobb embere Guga és Lázár volt. Az első félidőben a csapatok változatos mezőnyjátékokat produkáltak, az Universitáta támadt többet, de a KAC támadásai veszélyesebbek. A huszonkilencedik percben Guga kornervonalról való

lövését Giurgiu góllá értékesíti, amit azonban a bíró tévedésből nem ítelt meg. A bíró tévedése szemelláthatólag lehangolta az Universitáta csapatát és a további erőfeszítések kedvét vette. Szünet után a KAC erős támadást indít, amelynek eredményeképpen a 3-ik percben Barabás beadásából Major megszerezte a döntő gólt. Ezután az Universitáta sorozatos támadásba kezd, azonban nyolc korneren kívül semmi eredményt sem tud elérni.

CFR—KMTE 5:2 (2:2). Bíró: Krizbay. Tréningjellegű barátságos mérkőzés, amelyet a CFR csak hosszas erőfeszítés után tudott megnyerni. A CFR góljait Ujfalvy (2), Szabó és Féminger lőtték, az 5. gól öngól volt. A KMTE két gólját Kozma lőtte.

A KKASE ifj.—Elit ifj. 0:0.
Universitáta II.—KAC. II. 1:0 (1:0).

Vidéki eredmények:

Marosvásárhely, Arad—Marosvásárhely 3:1 (2:1) Károly-kupa mérkőzés. Bíró: Nagy Lajos. Az aradi válogatott szenzációs győzelmet ért el Marosvásárhely felett, ami annál inkább megérdemelt, mert két aradi játékos lekéste a vonatot és tizedik játékosnak az Oldboy Ferdinandi szövetségi bíró állt be a csapatba. Nagy Lajos kitágos-talanul bíraskodott.

Nagyvárad. Törekvés—Makkabea 5:0 (2:0). Barátságos. Bíró: Gyarmán.

Temesvár. TAC—TMTE 0:0. Bajnoki. Bíró: Szika. A labdarugó szakosztály által megsemmisített első 1:1 arányú mérkőzés megismétlése, mely a helyezésen nem változtatott.

Külföld

Budapesten hófúvás miatt az összes mérkőzések elmaradtak.

Bécs. Spárta (Prága)—Amatőrök 1:1 (1:0).

* Csak egyszer kóstolja meg és mindig kéri fogja a Baumel, Steiner és Társa Rt. lugosi cég udvari szállítók „Besco” likőrkülönlegességeit. I

Pályázati hirdetés

Az Aiud-i (nagyenyedi) aut. orth. izr. hitközség Talmud-tóra tanítói, Melamed állásra, amellyel együtt jár az előimádkozói és II. sajeket teendők ellátása, ezennel pályázatot hirdet. Fizetés meg egyeztetés szerint. Pályázni óhajtok küldjék be azonnal ajánlataikat alulírott elnökségnek.

Szükséges képesítés 3 orth. rabbittól kabile, kor és családi állapot feltüntetendő okmányokkal felszerelve. Költségek csak a meghívottak térítetik meg. Az állás f. é. december hó elején elfoglalandó. Kelet Aiud—Nagyenyed 1923 november hó 20-án.

Farkas Vilmos
hitk. jegyző

Berkovits Béla
hitk. elnök

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit

volt
Szép-
utca

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógymár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1888

ÜZLETVEZETŐT KERESSEK

detail üzlet vezetéséhez varrógép-kerékpár-
szakmából 100.000 lei kaucióval. A román
nyelv tökéletes bírása előny. Ajánlatokat
„Gyári raktár” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Könyvkötővászson

minden színben Lepagenál Cluj-Kolozsvár

Kérjen ajánlatot!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

Raktárró
Framag-
következő

Háro
Egyen
Hosszlyuk
Szallagfi
Egyenge
Egy
Vas

Teo

Sürgönycim

GÁRDI és

fényképzési
Cluj-Kolozsvár
(v. Bartha Mik

Nove

in

egy

ha sz
ingy

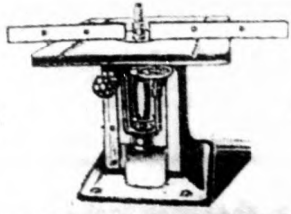
Dick

Cluj,

Gr

Raktárról szállítjuk azonnal

Framag-Gaggenau gyártmányu
következő famegmunkálógépeket

- Gatter 30 coll
- Háromoldalú gyalugépek
- Egyengető gyalugéptengely
- Hosszlyukfűrőgépek, köszörűgépek
- Szallagfűrész 700, 800 és 900 mm
- Egyengető gyalugép 400, 500 mm
- Egyetemes szallagfűrész
- Vastagság gyalugépek
- Gömbgyalé gép
- Marógépek

Technica Rt.

Tárgul-Mures
Sürgöncim: Technica * Telefonsz. 336

GÁRDİ és TÁRSA

fényképezési műtermek
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekfelvételek,
nagyítások

November 30-ig

mindenki

ingyen

vásárolhat

egy napig

ha szükségletét a kisorsolt

ingyen napon

szerezte be

Dick Jakab és Fia
cégnél

Cluj, Strada Regina Maria

5

PYRAM
CIPŐTÍZTÍTÓ/SZER

Lusztig és Nussbacher

cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon Interurban 2-13 * Sürgöncim: J. Vaere, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedelem
Fogószati arany * Arany, ezüst és
és forrasztó " * platinabeváltás!
Kienze és Schwarzwald órákban, valamint kinaezást
árgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás!
Kölcsönintézet, javítóműhely saját cégjelzésű berendezéssel
Albala Izsó Timişoara
II. Piata Traian 2. szám. Sürgöncim: Albala Timişoara-Fabrica
Interurban telefon 60

"LEBEDA"

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-
stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

**Veszünk és
eladunk:**

lőszört,
disznószört,
kecskeszört,
gyapjut,
tollat,
afric és
Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön
tollfosztást, mosást, porzást és
tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

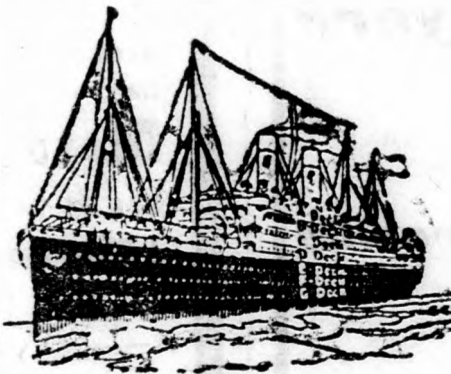
BYRON LINE LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREŞTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanţa direct New-York

A legnagyobb tengerentuli
luxuszgőzösökkel, amelyek
Constanţa kikötőből indul-
nak Konstantinápoly, Pireu
és Palermo érintésével direct
New-Yorkba.

Átszállás, vesztegár nélkül.
Az utazás tartama 16 nap
tengerentuli luxuszgőzőssel.

Constantinople 25.000 tonnás
Byron 22.000 tonnás
Themistocles . 18.000 tonnás

Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50 százalékkal olcsóbb és lejjben fizetendő. Összes előirt okmá-
nyokat az utlevéllel és négy aláírt fényképpel beküldve, a reg sztralást és az amerikai vizum megszer-
zését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát, ha bizalom-
mal fordul központi irodánkhoz, ahol bármely információt szivesen megadunk

M. EMBIRICOS & CO., Bucureşti, Strada Paris No. 1.

Grünwald

füvegcsiszolda
és tükörgyár

Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnék.
Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök

Oradea-Mare

Strada Darloz 16. sfa

Szeplő ellen nincsen
Semmi más segítség
Csak a **KAISER-
BORAX**
Ehez nem fér kétség

1498

I. NACHT

SOCIETATE
IN NUME COLECTIV
CLUJ

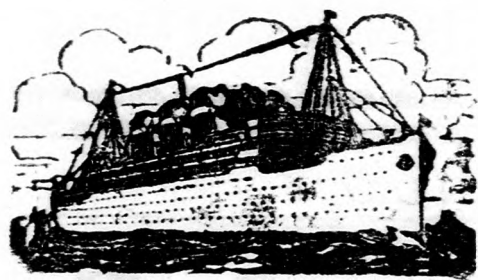
Str. Memorandului 20

★ Telefonok: ★ Iroda 653 ★ Raktár 654 ★

Vasuti anyagok!

Vasak, fémek,
osavarak, csőárak
stb. stb.

Távirati cím: Metalnacht

Fabre-Line

FRANCIA HAJÓZASI TÁRSASÁG

Közvetlen vonalak — átszállás nélkül —

Constanța-Newyork

között és tranzitó Kanada felé.

A „MADONNA” hajó indul október 8-án.

Külön hajójáratok

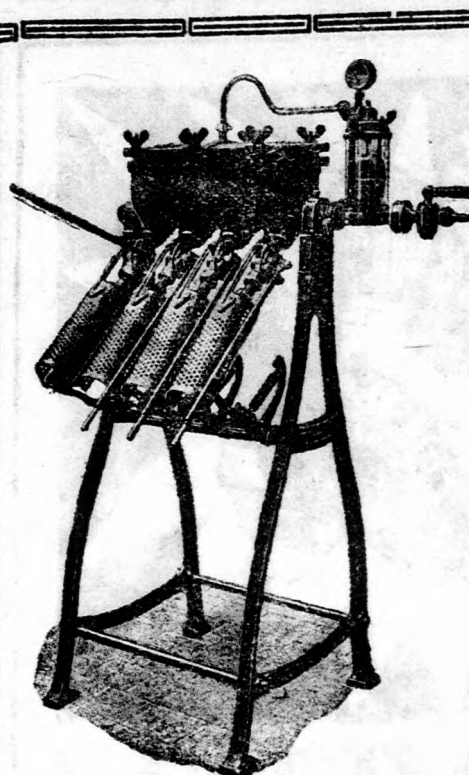
Constanța-Jaffa-Marseille

között.

Információk és jegyek kaphatók:

Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia

Felvilágosítást nyújt még: Reclama Cluj, A. Iancu 3.

Bor-
szivattyúk
és sör-
pincészeti
berende-
zések
kaphatók

a Banca
Industria
și Comer-
ciala-nál

Str. Regina
Maria 49,
v. Deák
Ferenec-utca

Engros

Karlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.

Endetall

Mindenféle
poharak,
demyonok,
palackok,

lámpáruk bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 33, Telefon 954.

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse
sajnája az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztalosok furni rszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Telefon 81.

Ládagyár

Fióküzlet:
Egeres

Mindenemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett
és szétszedett részeken megrendelésre azonnal
készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1381

Sajovics és Lebovits faterkedés
és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (v.olt Kajántól-at) 1 szám

Előírások

hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWARD JAKAB

bádógaruüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Emil Blaga autóraktára
Cluj

Tömör-
gumik teher-
autókra min-
den mérethe-
ben kaphatók

Kivánatra árjegyzékkel
szolgálat

IZRAEL & Co

szőrmeáruházában

Cluj, Calea Victoriei (v.olt Kossuth L.-u.)

2. szám

Bundák 16000

Sportkabátok. 3000

Boák 475

Gyermekekabátok 800

leitől feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeáruházban!

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-
üvegeket minden méretheben és
Ujrafoncsorozás
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Sürgöncyim: Vagonastra Arad ★ ARAD ★ Sürgöncyim: Vagonastra Arad

Vagonosztály: Mindennemű személy, teher és luxusvagonok, tartánykocsik, ipari,
erdei és mezőgazdasági járművek és ezekhez tartozó minden-
nemű alkatrészek. Vasszerkezetek, szegecsek, oszlopok és tartók, gőzkazánok, minden
nagyágú, szesz, víz, kőolaj és benzintartányok kovácsolt gépalkatrészek, kendertörőgépek.

Moto osztály: Autobuszok, teherautók, benzinmotorok, esztergapadok, excenter-
prések. Alkatrészek mindenféle rendszerű személy és teherkocsik-
hoz és benzinmotorokhoz.

A Motorosztály gyártmányai eredeti gyári áron beszerezhetők az alábbi bizományi raktárakból:

ARAD: Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat, Strada Alexandri No. 6.

BRAȘOVAN: „Silvania” Műszaki RT., Tehéncsopót-ut. 7.

CLUJ: Blaga Emil, Piata Stefan cel Mare 3.

LUGOJ: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.

ORADEA-MARE: „Economia” Ipari és Kereskedelmi R. T., Piata Mihai Viteazul No. 1.

SATMAR: Príncipe Testvérek Vasöntöde és Gépgyár R. T.

SIBIU: Dr. Schultze & Co. Technisches Verkaufsbüro Seilergasse No. 3.

TIMISOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorovegasse No. 5.

Jaques Paucker, Str. I. C. Bratianu No. 6.

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE

Külföldi gyári lerakatok. — Óriási nagy
választékban fehérárú, Frenchek, zephirek,
Hosenzeugok, férfi szövetek, flanelék stb.

Textil-Import

engros áruház megnyit

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!

Óriási nagy választékban fehérárú, Frenchek,
zephirek, Hosenzeugok, férfiszövetek,
flanelék stb. — Külföldi gyári lerakatok.

Oradea-Mare, Strada Nicolae Iorga
(v.olt Zöldfa-utca) 6.

SZÍNHÁ

Három a t
rettje. (Bemutató
Csak világvárosok
publikumot, mely
fajta operettek id
lat. De itt, ahol
nézi végig Shake
mark zenéjét, ez
banem tul az ási
tett. A végtelens
tehetségtelen zen
hogy melyik tud
teren. Hogy a v
győztes, azt a p
mert a második
marta a dolgot és
szerepekben Nem
Sömegi, Bányász
Iasó és mások v
edéssel.

A MAGYA
Csúrtók: Bajaz
Fentek: Szentivá
Szombat délután

MO

Select-mo
Eiga vagy egy s
tragédia 6 felv
zasságtörést a l
erosz nagydráma
a pögös mágnás

Uránia-m
Angonia! Fanto
szencziós akrob
ben Mario Guai
len, iszonyu ere
ecsmény.

Apolló-m
Fantoche herce
dorbohózat. Am
Pozzerében Há
Marius. Az egé

GYERME

IN

s e h o

k

a z o n

IN

ezen c

A

Cluj,

CIKK

Manom

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Három a tánc. Komjáthy és Szomaházi operetteje. (Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban.) Csak világvárosok tudnak kitermelni olyan nagy publikumot, melyből arra is jusson, hogy az ilyenféle operettek ideig-óráig színen tarthassák magukat. De itt, ahol a közönségnek ugyanaz a rétege, mint végig Shakespeare darabjait és hallgatja Goldmark zenéjét, ez az operett már nem is csalódást, hanem tul az ásitó unalmon, erős bosszankodást kelte. A végtelenségig ostoba librettó és abszolút tehetetlenség zene, szinte versengtek egymással, hogy melyik tud nagyobb ásitást kelteni a nézőterem. Hogy a versenyben mégis melyik maradt a győztes, azt a publikum nagy része máig se tudja, mert a második felvonás után a nézők jórésze megunta a dolgot és faképnél hagyta a bemutatót. A szerepekben Neményi Lili, Zöldhelyi Anna, Tolnai Simegi, Bányász, Nagy Gyula, Kemény, Leövey, Iszák és mások vergődtek jobb ügyhöz méltó lelkesedéssel.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Összerzők: Bajazzók. Előtte Crainquebille.
Férfiek: Szentiványi Álom.
Szombat délután: Tangókirálynő.

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó: Kedden, november 27-én, *Egy vagy egy szerzetes élményei*. Hatalmas lengyel tragédia 6 felvonásban. Hogyan büntették a házasságtörést a lengyel kiskirályok. Ez a dráma az orosz nagydramák erejére emlékeztet. Bepillantás a pécsi magnások lelkivilágába.

Uránia-mozgó: Kedden, november 27-én, *Aeneas! Fantoma atléta*. Rendkívül izgalmas és szenzációs akrobatadráma 7 felvonásban. Főszerepben Mario Guaita Ausonia, Albertini-Sámszon egyetlen, iszonyu erejű vetélytársa. Nagyszabású sport-szenvény.

Apollo-mozgó: Kedden, november 27-én, *Fantoché hercegnő*. Kacagtató és nagystilű kalandtobozat. Amerikai bűnügyi affér 5 felvonásban. Főszerepben Haid Liane, Strobl Gyula, Berguzlian Marius. Az egész filmen pompás humor vonul végig.

KARÁCSONYI
GYERMEKJÁTÉK KIÁLLÍTÁS NOV.
20-ÁN NYILÍK MEG

INGYEN

sehol sem kaphat

kötött kabátot,
harisnyát,
férfi fiinget,
férfi divatárut,
porcellánárut,
üvegárut,
játékárut,
bőröndárut

azonban majdnem

INGYEN

ezen cikkeket beszerezheti a

PÁRIZSI
ÁRUHÁZBAN

Cluj, Wesselényi-utca 12.

MINDEN
CIKKBEN ÁLLANDÓ SZABAD
KIÁLLÍTÁS

A KADIMA-NYOMDA héberosztálya

készíti Nagyrománia legjobb héber nyomtatványait és könyveit

A szombatot szigorúan megtartja!

BUTORŰVEGEKET, TÜKRÖKET

Lloyd 1479

Barok, csillag és virágsziszolással, valamint adott rajzok után művészi kivitelben készít HUNWALD, üvegsziszolda és tükörgyára Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3. Hibás tüköröket újra fonsoroz

Kalapcsomagoló Hupackpapir

fehér és színes, Lepagenál Cluj. Kérjen ajánlatot

KÖTÖTT ÁRUK
LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA

HELIOS

Fötér 7.

Szvetterek, kötött ruhák, jumperek, sálak, harisnyák és keztyűk. Jumpergyapjuk minden színben

Eredeti gyári árak!

Krébsz J.

bőrönd és sportcikkék áruháza

CLUJ

Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Prima

bácskai

kender

Kapható:

HAVAS DEZSŐ
Timișoara

Elsőrendű frissen vágott kőser liba és kacsa legolcsóbb napi árban állandóan kapható. Wesselényi-u. 10. sz. alatt. Zsir-beöntést elvállalunk. 6420

Ujságkijelzőket és kifizetőket felvesz a kiadóhivatal. Str. Baron L. Pop 10. sz.

Különbejárati szép szoba butorttal együtt belvárosban átadó. Cím a kiadóban.

Kvalitets Mærka
"ROSE"

Aarhus Oliefabrik A/s. aarhusi (Dánia) gyárban készült

„Rose”

együtt, minden idegen anyagoktól mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsir

minden más készítményt minőségben messze felülmúl!

כשר אף למחרת
כפי עדותו של הרב הגדול
מיה קאפל רייך
אדוקה כודאפעסט שיה

Használatban

izletes, kellemes, egészséges és cca 20%-kal szaporább más készítményeknél.

Csak egyszer tegyen próbát!

Kapható minden nagyobb fűszer-és csemegetüzletben.

Képviselő és gyári lerakat:

Luka Gyula

Keresk. és Bizományi Vállalatnál

Turda (Torda)

Telefon 6

Longines

órák - 7 nagydíj - Elegáns és pontos

Manometert, mindenféle mérőműszereket készíti és javításokat vállal. Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végeztet beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 31 5

APROHÍRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semmi nemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Börkereskedő segéd, román, magyar és német nyelvet bírja és jó szakértő, állást keres. „Börös” jellegre a kiadóba. 6549

Bármely üzletbe kiszolgáló vagy pénztárhoz ajánlkozom szombat megtartásával. Cim M. A. Str. Zsianu 9. 6548

30 éves, intelligens izr. fiatalember, jó kereskedő, aki 125.000 lej készpénzzel rendelkezik és 100.000 lej évi jövedelemmel bíró állása van, nősülési szándékből megismerkedne egy vallásos házból származó hozzáillő és hozománnyal rendelkező intelligens úr-lánnyal. Levelek „125.000” jellegre a kiadóba címzendők. 6550

Intelligensebb, vallásos zsidó család leánya 150 ezer lej hozománnyal, butorral és szép kelengyével, férjhez menne jobb zsidó fiúhoz, akinek biztos egzisztenciája van. Csakis teljes címmel ellátott leveleket „Chanuka” jellegre a kiadóba továbbít. 6551

Két fiatalembernek csinosan butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 6552

Magános nő keres kisebb különbejáratu butorozott szobát a város bármely részén. Megkereséseket „Szerény” jellegre a kiadóba kér.

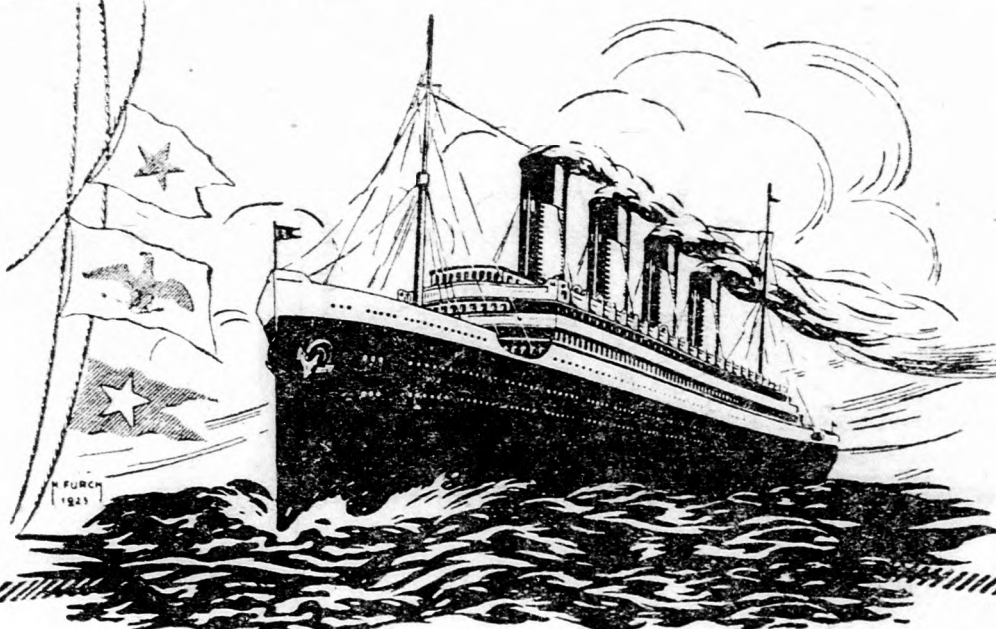
Zsidó családnál ebéd és vacsora kapható kihordásra is. Ugyanott 2 fiatalember kosztot és lakást kaphat. Egyetem-u. 5. sz. ajtó 8. 6468

Azonnal beköltözhető adómentes modern új két utcára nyíló kertes családi ház sürgősen eladó kedvező fizetési feltételek mellett. Rákóczi-ut 19.

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Vágott és vágatlan tűzifát
meszet, cementet és gipszet

legolcsóbban szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalia (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurbán 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lel

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMESVÁR - NAGYVÁRAD és HALMITÓL.

Hamburg - Amerika - Bréma - Kanada - Antwerpen - Argentína - Cherbourg - Braziliába

A VILÁG LEHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE
2-4 VAGY 6 SZEMÉLYES KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATATLAN.
ELSŐRENDŰ NEMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.

PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO.

BUKAREST / TRADA / ARINDAR №12 * TIMIȘOARA - JD/EF/TADT / STR. L. C. BRATIANU / IMBRENAGA / E/ME 8

ROMÁNIA LEGNAGYOBB HAJÓÜGYNÖKSÉGE
DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS UTLEVÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBE.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

Szőlőoltvány

amerikai alanyvessző

garantált fajtisztá kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék árjegyzéket kérni!

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

(NAGYVÁRAD MELLETT)

A világ egyik legcsodásabb kénés gyógyfürdője. A gyógyfürrás naponta 19 millió liter 45 fokos gyógyvizet hoz fel 50 méter mélységből. Páratlan gyógyhatás csusz, reuma, köszvény, ischias, lobos izmalmányok, női megbetegedések, izületi bántalmak stb. ellen.

Egész éven át nyitva. Speciális téli kúra.

Téli hónapokban I. és II. osztályú penzió. I. oszt. napi 200.— lej, (beleértve fürdő, lakás és napi ötszöri étkezés, II. oszt. penzió 150.— lej.

Állandó szakorvosi felügyelet. Téli sportok.

Egyhe éghajlatu kellemes téli üdülő- és kirándulóhely

Benzinmotor 6-14 HP
Precíziós esztergápad

és az aradi „ASTRA” motorgyár bármily gyártmánya állandóan raktáron gyári áron

EMIL BLAGA, CLUJ

LIBRĂRIA SAFRUTH

Cluj-Kolozsvár, Str. St. O. Josif (v. Szép-u.) 1.

Chanukai ajándékok!

Héber Lottojáték (tanulságos és mulattató) L. 30—
Moausz Zur Chanukabuch (Illusztrált) „ 45—
Héber zsargon kották „ 8—35
legújabb héber dalkottával „ 20—

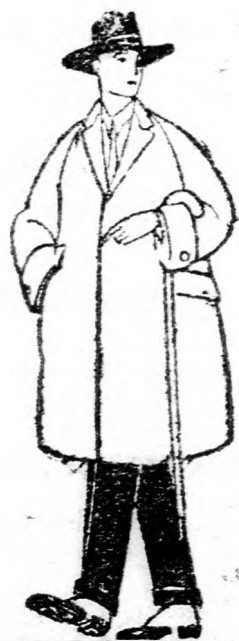
איננו נאמסע אויסווארדל אין אללעויל ספרו קדש
טליתם תפילין ציצית וטובת וזוארל אלס אין
דעם ניידישער ליטעראטור אונד יודישע בוכער
אין וואראן אונד דייטשער שיסאנע.

דיסע אלטע ספרים זינען געווען פרייער עס ווערן
דיין איין אנטאנע מיט פרייאנטלעכע דעלעקטירטן.

מיט אונד פערדיינע ערדאלטען דאזיקן דאכטאנט.

Elegáns ur

nem hord cipőt **BERSON-GUMMISAROK** és **GUMMITALP** nélkül, mert súlyt helyez rá, hogy nyugodt, rugalmas járása legyen és cipője formáját megőrizze.

Berson-Gummisarkot s Gummitalpat

tétessen cipészével még ma a cipőjére, soha mást nem fog viselni.

Magas kalóriájú
hupényi kőszent, kokszt, sziléziai szalonszent
és speciális mosott kovácsszent

valamint belföldi közepkalóriájú szeneket azonnal szállít üzemek és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON

SZÉNKERESKEDELMI TÁRSASÁG TIMIȘOARA, AGRÁRPALOTA, TELEFONSZ.: 9.

Sziléziai és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: Cluj, C. Reg. Ferdinand 70

Expozitúra: Petroseni, Kattowitz

PÉNZT

takarít meg, ha

Bata cipőt visel,

mert legtartósabb és legolcsóbb

Női egész bagaria cipő	390-től
Női félcipő	340-től
Férfi egész cipő	540-től
Fiucipő	240-től
Bársony kivágott cipők ára lei	310-től

Gyári lerakat: Cluj, Fötér 9.

Eredeti gyári árak!